

TC
ZİRVE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ TEFTİŞİ PLANLAMASI VE EKONOMİSİ
ANABİLİM DALI

TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN OKULLARDAKİ
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN
TAŞIMALI EĞİTİM SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)

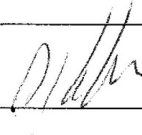
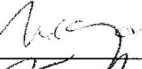
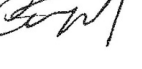
Ahmet MEMEK
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin USTA

Gaziantep, 2014

T.C.
ZİRVE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
GAZİANTEP

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, ekonomisi ve planlaması ve ekonomisi programı öğrencisi Ahmet MEMEK tarafından hazırlanan **Taşınabilir Eğitim Yapılan Okullardaki Yönetici ve Öğretmenlerin Taşınabilir Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)** başlıklı tez, 25/08.2014 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

<u>Unvanı, Adı ve Soyadı</u> :	<u>Kurumu</u> :	<u>İmzası:</u>
(Başkan) Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin Usta	Harran Üniv. Eğitim Fk.	
Yrd. Doç. Dr. Mahmut Karadağ	Hilmi Akın Fak. İkt. Sos.	
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özkan	Harran Üniv. Eğitim Fak.	

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu yüksek lisans tezi, Enstitü Yönetim Kurulununsayılı kararıyla(Tarih) tarihinde onaylanmıştır.

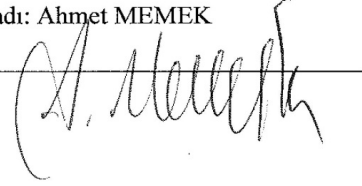
Doç. Dr. Abdullah DEMİR
Enstitü Müdürü

T.C.
ZİRVE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
GAZİANTEP

Bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, materyal ve sonuçların tam olarak kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim (Tarih: 09/09/2014)

Adı Soyadı: Ahmet MEMEK

İmzası: _____

ÖZET

Bu araştırma, taşımali ilköğretim uygulamasının Şanlıurfa ilindeki uygulamalarını ve karşılaşılan güçlüklerini ortaya koymayı amaçlayan nicel-betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim- öğretim yılında Şanlıurfa ili merkezi ve ilçelerindeki taşıma merkezi okullarda görev yapan tüm öğretmen ve yöneticiler; örneklemini ise Şanlıurfa İli'ni temsil niteliği olan 28 taşıma merkezi okul ve bu okulların yönetici ve öğretmenleri oluşturmaktadır. Random yöntemiyle seçilen bu okulların İl ve ilçe okullarını temsil etmelerine dikkat edilmiştir. Bu kapsamda Şanlıurfa ili merkezi ve ilçelerindeki taşıma merkezi okullarda görev yapan 459' u öğretmen, 79'ü yönetici olmak üzere toplam 538 katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlere, Adem KÜÇÜK (2010) tarafından "Taşımali İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar" adlı yüksek lisans tezi için geliştirmiş olduğu ölçekler uygulanmıştır.

Araştırmada yer alan okul yöneticileri ve öğretmenlerin taşımali eğitimde karşılaştıkları sorunlar algı düzeylerinin boyutlara göre "servis hizmetleri" düzeyi orta; "yemek hizmetleri" düzeyi orta; "okul veli ilişkileri" düzeyi zayıf; "eğitim öğretim hizmetleri" düzeyi orta; "iş yükü durumu" düzeyi yüksek; "karşılaşılan sorunlar genel" düzeyi orta olarak saptanmıştır. Yine araştırma sonuçlarına göre taşımali eğitim yapan okullardaki okul-veli ilişkilerinin, yemek kalitesinin düşük olduğu, yemek yenen mekânların bulunmadığı, taşımali eğitimden kaynaklanan sorunların okullarda verilen eğitimin niteliğini düşürdüğü gibi bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taşımali Eğitim, Taşıma Merkezi Okul, Yönetici, Öğretmen, Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar.

ABSTRACT

This quantitative and descriptive study focuses on problems faced about transportation education practices at primary school level in Şanlıurfa province. While data universe is accepted as all teachers and school administrators working at transportation education based schools in Şanlıurfa province, respondents were only teachers and school administrators working at 28 of transportation education based schools in the province during 2013-2014 education term. Those 28 schools were chosen as Opportunity based samples. A total of 538 teachers (459) and school administrators (79) responded a questionnaire in both city centre and surroundings. This questionnaire was prepared by Adem Küçük in 2010 to apply same research question in other parts of Turkey.

Findings indicate that quality of transportation is perceived as middle level, quality of food services is perceived as middle level, school-parent cooperation level is perceived as weak, teaching and learning quality is perceived as middle level, workload is perceived as high, and finally the quantity of “other general problems” is perceived as middle level. Additionally, it is detected that some schools do not have places to serve lunch to students. Findings also point out that problems faced during transportation based education at schools has some negative effects on education quality.

Keywords: Transportation based education, School administrators, Teachers, Problems faced during transportation based education.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
KABUL SAYFASI.....	i
BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
ÖNSÖZ.....	x

BÖLÜM I

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Varsayımlar.....	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Eğitim Nedir?	7
2.2. Eğitim Türleri.....	8
2.3. Cumhuriyet Döneminde İlköğretim Eğitimi.....	9
2.4. İlköğretimin Hukuki Dayanakları.....	10
2.5. İlköğretimin Genel Amaç ve İlkeleri.....	11
2.6. Okulun İşlevleri.....	14
2.7. Taşınmalı Eğitim Nedir?.....	16
2.8. Taşınmalı Eğitimin Gerekçeleri	19
2.9. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar.....	20
2.10. Temel Eğitim ve Zorunlu Eğitim ve İlgili Göstergeler.....	20

2.11. Taşımalı İlköğretimin Olumlu Ve Olumsuz Yönleri.....	24
2.12. Yurt Dışında Bazı Taşımalı Eğitim Uygulamaları.....	26
2.13. Türkiye’de Taşımalı Eğitim Uygulaması.....	27
2.14. Şanlıurfa İli’nde Taşımalı İlköğretim Uygulaması.....	30
2.15. Taşımalı Eğitim İle İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	34

BÖLÜM III

3. YÖNTEM	36
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	36
3.2. Evren ve Örneklem	36
3.3. Verilerin Toplanması.....	38
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	39

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM.....	40
4.1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	40
4.2. Taşımalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular.....	41
4.3. Taşımalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar Algı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Bulgu ve Yorumları.....	42

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	63
5.1. Sonuçlar	63
5.2. Öneriler.....	72
5.2.1. Uygulayıcılar için öneriler.....	72
5.2.2. Araştırmacılar için öneriler.....	72

KAYNAKÇA.....	73
----------------------	-----------

EKLER.....	77
-------------------	-----------

KISALTMALAR LİSTESİ

BSİO	: Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okulu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OGYE	: Okul Gelişim ve Yönetim Ekibi
vb.	: Ve benzeri
Km	: Kilometre
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLULAR LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1. Zorunlu Eğitim Süresinin Ülke Sayılarına Göre Dağılımı.....	22
2. Avrupa Birliğine Üye Ülkelerde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitim.....	22
3. Türkiye’de 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı Okullaşma Oranı.....	23
4. Türkiye’de 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Okullaşma Oranı.....	23
5. 1927-2010 Yılları Arasında Kırsal Ve Kentsel Nüfusun Sayısal Ve Yüzdeler Dağılımı.....	23
6. Yıllara Göre Türkiye Geneli Taşınmalı Eğitim Yapılan Okul ve Öğrenci Sayıları	28
7. Yıllara Göre Türkiye Geneli Taşınmalı Eğitim Yapılan İlkokul ve Ortaokul Öğrenci Sayısı.....	29
8. Taşıma ve Yemek Maliyeti Verileri.....	29
9. Şanlıurfa İli’nde Taşınmalı Eğitim Yapılan Okul Ve Öğrenci Sayısının Yıllara Göre Dağılımı.....	30
10. Şanlıurfa İli’nde Taşınan İlkokul Ve Ortaokul Öğrenci Sayıları Ve Taşıma Merkezi Okul Sayıları.....	30
11. 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Şanlıurfa İli Taşınmalı İlköğretim Bilgi Formu	32
12. Araştırmanın Çalışma Örneklemine Ait Sayısal Veriler	37
13. Anketlerin Geriye Dönüş Oranı.....	38
14. Tanımlayıcı Özelliklerin Dağılımı.....	40
15. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyi.....	41
16. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yaşa Göre Ortalamaları.....	42
17. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yerleşim Yerine Göre Ortalamaları.....	44
18. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Cinsiyete Göre Ortalamaları.....	45
19. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Göreve Göre Ortalamaları.....	47
20. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunların Göreve Göre Ortalamaları.....	48
21. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Taşınmalı Öğrenci Sayısına Göre Ortalamaları.....	59
22. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No

Sayfa No

Şekil 1. Araştırmada Yer Alanların Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar Algı

Düzyer Ortalamaları.....41

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Şanlıurfa İli merkez ve ilçelerindeki taşınmalı eğitim yapan ilkokul ve ortaokullarda taşınmalı eğitime ilişkin sorunlara yönetici ve öğretmenlerin gözü ile bakılmaya çalışılmıştır. Bu güne kadar taşınmalı eğitim konusu ile ilgili birçok çalışma yapılmış olmasına rağmen Şanlıurfa İli'ne has yönetici ve öğretmen görüşlerinin bir arada yer aldığı çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu sebeple Şanlıurfa ilinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin taşınmalı eğitim konusunda yaşadığı sorunlarla ilgili görüşlerini yansıtmak ve değerlendirmek amacıyla Adem KÜÇÜK tarafından geliştirilen anket, Şanlıurfa İli'nde görev yapan 538 yönetici ve öğretmene uygulanmıştır.

Uygulama sonucu ortaya çıkan bulgu ve sonuçların politika geliştiriciler tarafından gereği doğrultusunda dikkate alınacağı umulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, taşınmalı eğitim konusundaki yönetici ve öğretmen görüşlerini bütün açıklığıyla ortaya koymaktır. Yüksek Lisans tezimi hazırlamamda göstermiş olduğu gönülden destek ve ilgisinden dolayı Danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin USTA' ya ve bu çalışmamda bana her yönüyle destek olan Şanlıurfa Ulubağ İlkokulu/Ortaokulu' nda görev yapan yönetici ve öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Yönetici ve öğretmenlere yönelik olarak uygulanan ölçeğini kullanma izni veren Sayın Adem KÜÇÜK' e de ayrıca şükranlarımı sunarım.

Ahmet MEMEK

Şanlıurfa-2014

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, alt problemleri, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve araştırma ile ilgili bazı kavramlara yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Eğitim, bir ülkenin kalkınıp gelişmesini sağlayan en önemli ve öncelikli hizmetlerden biridir. Dinamik bir yapı olan eğitim, sürekli olarak gelişim ve değişimlere gereksinim duymaktadır. Eğitim-öğretim hizmetinin yerine getirilme sürecinde farklı uygulamalar mevcut olup bu uygulamaların yeterliliklerinin ölçülmesine ve değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Küreselleşen dünyada bütün sistemlerde çok hızlı gelişme ve değişimler söz konusu olup bu değişim ve gelişmeler hiç şüphesiz eğitim alanına da yansımaktadır. Bu değişim sürecinde eğitim sisteminin, ayak uydurabileceği ve çağdaş bir yapıya kavuşmasını sağlayabileceği bir yapıya dönüştürülmesi sağlanmalıdır. Bir toplumun veya bir ülkenin çağdaş bir düzeye yükselebilmesi için nitelikli insan gücünü sağlayacak bir eğitim düzeni kurulmalıdır. Çünkü bir toplumun nitelikli insan ihtiyacını eğitim sistemi karşılamaktadır. Kısaca insanını donanımlı yetiştiren bir eğitim sistemi ona biçilen rolü gerçekleştirmiş demektir. Bir ülkedeki eğitimin amaca uygun hizmet edebilmesi için eğitim sisteminin doğru ve bilimsel olarak yapılandırılmış olması gerekmektedir.

Osmanlı'da ve Cumhuriyet' in ilk dönemlerinde ki temel ve zorunlu eğitim sistemi incelendiğinde, Osmanlı'da temel eğitim olarak göze çarpan uygulamanın okuma etkinliğine dayanmakta olduğu, anlama sürecine önem vermeyen bir özellik taşıdığı görülmektedir. Bu sistem okullarda temel ders olarak Kur'an-ı Kerim öğretimi şeklinde olmuş ve II. Mahmut' un 1824'te çıkarmış olduğu fermanla ilköğretimin zorunlu hale getirilmesine kadar devam etmiştir. Tanzimat döneminde, 1847 yılında, ve daha sonra 1869 Maarifi Umumiye Nizamnamesi'yle yine önemli adımlar atılmıştır. 20.yy Osmanlısında yapılan değişiklikler önemli olmuştur. 1913'te Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati (İlköğretim Geçici Kanunu) çıkarılmış ve bu kanun "Geçici" başlığına rağmen Cumhuriyet yıllarında da birçok maddeleri yürürlükte kalmıştır. 1913 tarihli kanun ilköğretimin mecburi ve mekatib-i umumiyede meccani (parasız) olduğunu hükme bağlamıştır. Parasız öğretim ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir. Kanun, okulların örgütsel yapısı bakımından önemli bir değişiklik

getirmiştir: O zamana kadar İptidai ve Rüşdi adlarıyla mevcut olan okullar birleştirilmiş ve Mekatib-i İptidaiye-i Umumiye adını almışlardır. İlköğretim bu şekilde 6 yıl olarak tespit edilmiş ve her biri 2 yıl süreli üç devreye ayrılmıştır: Devre-i Ula, Devre Mutavassıta (Vasatiye), Devre-i Aliye (Akyüz, 2013, 151-162).

1924 yılında Amerika'dan getirilen John Dewey' in Maarif üzerindeki çalışmaları eğitim çalışmalarında yol haritası oluşturmuştur. Dewey ilköğretimle ilgili olarak "İlkokullarda, çocukların yaşları küçük olduğu için bir mesleğe hazırlanmaları yerine çocukların şahsî teşebbüs-ü geliştirilmelidir. Bu muallimlere aittir. Onlar, memleketin ihtiyaçlarını daha iyi bilirler. Çocukların yalnız hafızalarına yüklenmemelidir. El işlerine önem verilmeli, köy hayatı ile irtibat kurulmalıdır. Örneğin, buğday yetiştiren bir çevrede teoride tohum ve türleri gösterilerek, toprağın, havanın, iklimin hayat durumu üzerindeki etkisi öğretilerek, ziraat, alet edevat yine aynı surette amelî olarak gösterilmelidir." demektedir (Ata, 2000, <http://www.acikarsiv.gazi.edu.tr>.2011).

Yine bu dönemde, 1924 tarihinde çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun (Eğitimin Birleştirilmesi Kanunu) eğitim sistemini belirleyen önemli bir belge olduğu görülmektedir. Buna göre, Türkiye'deki tüm eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde birleştirilmiş, medreseler kapatılmış, eğitimde laiklik ilkesi benimsenmiştir (Akyüz, 2013, 330). Yine 1924 Anayasası'nda İlköğretim zorunlu ve parasız olarak kabul edilmiştir. 1926 tarihinde çıkarılan 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanunla da ilköğretim kurumları şehir-kasaba-köy yatılı ve gündüzlü okulları olarak tasnif edilmiş, giderleri için de il özel idareleri sorumlu tutulmuştur. 1939 yılında çıkarılan bir kanunla köy okullarına özel bir atıf yapılmış ve süreleri 5 yıl olarak belirlenmiştir (Akyüz, 2013, 346). Yapılan bütün bu düzenleme karşın bütün çocukların okula gitmediği anlaşılmaktadır. Sözelimi 1944 yılında ilköğretimin öneminin gereği gibi kavranamamış olması, kız çocuklarının okula gönderilmesindeki sorunlar, köylü çocukların iş zamanı okulu terk etmesi, yoksul çocukların iş yaşamını okula yeğlemesi ve maddi imkânların yetersizliği gibi nedenlerle okula devamsızlık oranı %65 olarak açıklanmıştır (Akyüz, 2013, 348).

1939 yılından 2014 yılına kadar 18 tane Milli Eğitim Şurası yapılmıştır. Bu doğrultuda oluşturulan Milli eğitim şuraları hükümetlerin eğitim politikalarında etkili olmuştur. Ülkemizde 8 yıllık eğitime 1971-1972 yıllarında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile başlanmış, 18 Ağustos 1997 tarihinde kabul edilen 4306 sayılı kanunla sekiz yıllık zorunlu eğitime 1997-1998 eğitim öğretim yılında geçilmiştir. 2012 yılında çıkarılan İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümlerine göre

Türkiye’de ilkököl, ortaoköl ve ortaöğretim her birinin süresi dört yıl olmak üzere 12 yıl zorunlu eğitim uygulaması getirmiştir. Bu düzenleme ile tüm okul çağındaki çocukların eğitim imkânlarından yararlanması için Milli Eğitim Bakanlığı’na ek maliyet getirmiş ve okul sayısının arttırılması ile taşımali eğitim uygulamasına yönelik önemi arttırmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine bakıldığında 2013-2014 net okullaşma oranı ilkökulda %99.57, ortaokulda %94,52, ortaöğretimde ise 2012-2013 okullaşma oranı net %70.06 olarak belirlenmiştir (www.tuik.gov.tr; www.meb.gov.tr). Şanlıurfa İli açısından bakıldığında ise MEB verilerine göre 2013-2014 net okullaşma oranı ilkökulda %99.72, ortaokulda %89,47, ortaöğretimde ise net %53.06 olarak belirlenmiştir (www.meb.gov.tr). Söz konusu veriler dikkatle incelendiğinde en düşük okullaşma oranının ortaöğretimde olduğu anlaşılmaktadır.

Ülkelerin kalkınma ve refah düzeylerinin eğitim üzerinden gerçekleştirildiği dikkate alındığında okullaşma oranının yükseltilerek eğitim niteliğinin yükseltilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması ve okula erişimin kolaylaştırılmasının önem arz ettiği görülmektedir. Bu amaçlara hizmet açısından taşımali eğitim uygulaması özel bir yere sahiptir. Zira taşımali eğitim okullaşma oranını arttırarak toplamda eğitim niteliğini yükseltmekte ve fırsat eşitliğine imkân tanımaktadır.

1.2. Problem cümlesi

Taşımali ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

1.3. Alt problemler

Araştırma problemini çözebilmek için yönetici ve öğretmen görüşlerine ilişkin olarak geliştirilen alt problemler şunlardır:

1. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir ve bu sorunların yaşanma sıklığı nedir?
2. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar, yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar, okuldaki göreve göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

5. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar, okulun bulunduğu yerleşim yerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

6. Taşımali eğitim yapan okullardaki yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar, okulda öğrenim gören taşımali öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

7. Taşımali eğitimde karşılaşılan sorun düzeylerinin boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bir toplumun gelişmiş ülkeler arasında veya geri kalmış ülkeler arasındaki yerini eğitim sisteminin yapısı ve bu eğitim sisteminin topluma sağladığı katkı belirleyici unsurlardan biridir. Türkiye fiziki, coğrafi ve yerleşim yerlerinin dağılımı yönlerinden dağınık bir yapıya sahiptir. Bu yapı içinde her yerleşim birimine de temel ve zorunlu eğitimi verecek okullar yapmanın, bu okullara araç gereç ve sağlayarak, yeterli sayıda öğretmen görevlendirmenin imkânsızlığı ortadadır. Bu yüzden temel ve zorunlu eğitim hizmetini vatandaşlara sunmak ve eğitilmiş bir ülke nüfusunun oluşumunu sağlamak için taşımali eğitim sistemi oluşturulmuş ve uygulamaya konmuştur (Şan, 2012).

Ülke genelinde taşımali eğitim verilen okullara öğrencilerinin günü birlik taşınarak eğitim öğretim görmesi, bu okulların genelde kırsal kesimde bulunması ve yapılan bazı araştırmalarda taşımali ilköğretim okullarının kendilerine özgü sorunlarının tespit edilmiş olması, taşımali eğitim okullarında yaşanan sorunları araştırmayı önemli ve gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda Şanlıurfa il merkezi ve ilçelerinde bulunan taşıma merkezi okullarda görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin bu uygulamayla ilgili görüşleri taşımali eğitim uygulaması açısından önemlidir. Şanlıurfa ilinde, taşımali eğitim yapılan okullarda görev yapan yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları tespit etmeye yönelik bir araştırmaya rastlanmamış olması da bu araştırmanın önemini arttırmaktadır.

Bu araştırma, taşımali eğitim yapılan okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları ortaya çıkaracağı için; sorunların kaynağının tespitine ve bu sorunların çözümüne katkı sağlayacağı umulmaktadır. Bunun yanında, sorunlara bulunacak çözümlerle taşımali eğitim yapılan okullardaki eğitim-öğretimin niteliğinin artırılmasına dolaylı yoldan katkı sağlayacaktır (Küçük, 2010). Bu araştırma ile ulaşılan sonuçlar, uygulama ile ilgili

kurum ve kişilere örnek teşkil edebilecek ve uygulamanın geliştirilip daha yararlı hale getirilmesi için katkı sağlayabilecektir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada varsayımlarımız, araştırmada yer alan yönetici ve öğretmenlerin ölçek sorularına verecekleri cevapların gerçek durumu yansıttığı ve ölçeğin söz konusu alana ilişkin sorunları tespit etme özelliğine sahip olduğudur.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2013-2014 eğitim öğretim yılında, Şanlıurfa merkezinde ve ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı' na bağlı 28 Taşıma Merkezi Okul ve bu okullarda görev yapan 79 okul yöneticisi ile 459 öğretmen görüşleri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

İlköğretim Kurumu: Resmî ve özel ilkokul, ortaokul ve imam-hatip ortaokulları.

Birleştirilmiş Sınıflı İlkokul: Bir derslikte tek öğretmen tarafından okutulan birden fazla sınıf düzeyi.

Taşınmalı İlköğretim Uygulaması: İlköğretim çağındaki çocuklar ile birleştirilmiş sınıflar programı uygulayan öğrencilerin ve az nüfuslu dağınık yerleşim birimlerinde bulunan okullardaki öğrencilerin, merkez olarak seçilen ilköğretim kurumlarına günü birlik taşınıp, eğitim-öğretimlerinin sağlanması için yapılan uygulama.

Taşıma Merkezi İlköğretim Okulu: Çevredeki yerleşim birimlerinden taşınan öğrencilerin eğitim-öğretim gördükleri ilköğretim okulları (MEB, Taşınmalı İlköğretim Yönetmeliği, 2000).

Taşınmalı Eğitim: Çeşitli nedenlerle birlikte okula erişimde sorunlar yaşayan ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencilerinin belirlenen okullara günü birlik taşınarak eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak amacıyla yapılan uygulama (www.meb.gov.tr).

Müdür: Gündüzlü veya yatılı ilköğretim kurumlarının müdürleri.

Müdür Yetkili Öğretmen: Öğretmenlik ve müdürlük görevini birlikte yürüten birleştirilmiş sınıflı ilkokul öğretmeni.

Öğretmen: Her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında, kurs ve seminerlerde eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütenler (MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2013) .

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümdeki, araştırma konusu ile ilgili kuramsal temellere ve çeşitli araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Eğitim Nedir?

Son yıllarda bilim ve teknolojinin gelişimine bağlı olarak eğitime bakış açısı ve eğitimle ilgili tanımlamalar yeniden düşünülür hale gelmiştir. Eğitim, bir ülkenin ya da toplumun kalkınması için olmazsa olmaz toplumsal işlevlerden biridir. Eğitim, bilen bireylerin bir plan ve amaç doğrultusunda öğrenmeye istekli olanlara ya da öğrenmek zorunda olanlara yönelik yaptığı bir tesirdir. Durkheim' e göre: “Eğitim çocukta fiziksel, entelektüel, ahlaki hallerin uyandırılması, geliştirilmesi faaliyetleridir.” Neft' e göre ise; “ Eğitim, nesilden nesile, toplumdaki topluma, bireyden bireye sosyal yönden geçen davranışın öğrenilmiş şekillerinden ibaret olan kültürün transfer sürecidir” (Ayhan, 1995, 16-17). Eğitim, fertte zihinsel, ruhsal, ve bedensel olgunlaşma meydana getirme sürecidir. Bireyi geliştirmek, yükseltmek ve mükemmelleştirmeye çalışmaktır. Eğitim, amacı zihni doldurmak olduğu kadar, vicdanı da doldurmak olan insani bir faaliyettir (Tozlu, 2003, 85).

Senemoğlu'na (2004, 23) göre eğitim “İnsanın kişiliğini besleme süreci” ve “İnsan sermayesine yapılan yatırımdır”. İstendik davranış oluşturma ya da istendik davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmış olan eğitim, toplumsal ve ahlaksal değerlerin, bilgi ve becerilerin gelecek nesillere aktarılması olayıdır. Bu anlamda eğitim “Bireyi, istendik yönde kültürlenme sürecidir.”

Ertürk' e (1997, 10-12) göre ise eğitim ile kültür arasında yakından bir ilişki vardır. Çünkü, insanların çevre ve diğer insanlarla ilişkilerinin maddi ve manevi boyutlara sahiptir ve bu maddi ve manevi birliktelik kültürü oluşturur. Bireyin çevresiyle kurduğu ilişkiler sonucu kültürlenme süreci yaşanır. Çevre ve diğer insanlarla kurulan ilişkiler sonucunda öğrenilen, kazanılan kültürün, diğer insanlara aktarılması, belli bir amaç dâhilinde diğer insanların da kültürlü hale getirmeye çalışılması sürecinde eğitim söz konusudur. Dolayısıyla eğitim bir kültürlenme aracıdır ve bireyin kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik meydana getirme sürecidir.

Eğitim ile bireyin melekelerinin geliştirilmesi, kabiliyet ve istidatların ortaya çıkarılması ve bunların işlenerek faydalı işler yapacak hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Diğer taraftan eğitim ile yeni ve istendik bir toplum inşa edilmeye çalışılmaktadır. Bu yönüyle

eğitim, maddi ve manevi yönden; vasıflı insan yetiştirmeyi amaç edinen insani bir faaliyetdir (Yılmaz, 2002, 81).

Kuukahmet (1999, 1-2) eğitimin aynı zamanda siyasal örgüt olan devlet eliyle yürütülen bir faaliyet olduğuna dikkat çekerek, büyüme sürecindeki çocuğun çevresinden birçok Őey ğrenme durumunda olduğunu ancak öğrendiği Şeyler belirli bir plan-program dâhilinde olmadığı için, yanlış ve yetersiz öğrenmeler de söz konusu olabileceğine dikkat çekmektedir. Ona göre bu nedenle, çocuğun belirli bir yaşa gelip ve belli bir olgunluk kazandıktan sonra planlı ve programlı bir eğitim sistemi içerisine alınması gerekmektedir. Bahsedilen planlı ve programlı eğitim de devlet eliyle gerçekleştirilmekte olup belli bir sorumluluk içerisinde ve eğitim ortamı olan okullarda tam anlamıyla yürütülmelidir.

2.2. Eğitim Türleri

Gerçekleşme biçimine göre eğitim örgün ve yaygın olarak adlandırılabilir. Türk millî eğitim sistemi, fertlerin eğitime yönelik ihtiyaçlarını karşılayacak Şekilde ve bir bütünlük içinde ‘‘rgn eğitim’’ ve ‘‘Yaygın eğitim’’ olmak üzere, iki ana bölümden oluşmaktadır (Memduhoğlu, 2008, 6; Ada, 2008, 6;). Bunlar;

-Örgün Eğitim; Belli yaş gruplarına ve süreklilik içerisinde önceden hazırlanan programlar doğrultusunda okullarda yapılan eğitimidir. Örgün eğitimde bir basamak atlanıp üst basamağa geçme söz konusu olamaz. Bunları sırasıyla okul öncesi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretim olarak sınıflandırmak mümkündür. Türkiye’de eğitim basamaklarının durumuna ve genel özelliklerine bakıldığında okul öncesi eğitim 36-66 yaş arası çocukları kapsayan, paralı ve zorunlu olmayan bir eğitim faaliyetidir. Okulöncesi eğitim anaokulları ile anasınıflarında ve uygulama sınıflarında verilen bir eğitim hizmetidir. İlkokul, süresi dört yıl olup devlet okullarında parasız ve 6 yaş çocukları için zorunlu olan; ortaokul ise yine ilkokul gibi süresi dört yıl olup devlet okullarında parasız ve ilkokulu bitirmiş çocuklar için zorunlu olan bir eğitim basamağıdır. Ortaöğretim de diğer basamaklar gibi süresi dört yıl olup devlet okullarında parasız ve ortaokulu bitirmiş çocuklar için zorunlu olan bir eğitim basamağıdır. Son eğitim basamağı olarak yükseköğretim zorunlu olmayıp, devlet üniversitelerinde parasızdır. Süresine göre eğitim programı 2 ile 6 yıl arasında değişmektedir. Söz konusu eğitim basamaklarının tümü, bu eğitim basamaklarının hiç birinde bulunmamış ve yaşı geçmiş kişiler için uzaktan eğitim imkânları Şeklinde de sunulabilmektedir.

-Yaygın Eğitim; Örgün eğitim sürecinden bağımsız olup, her yaş grubunun ihtiyacına ve her yaş grubunun beklentilerine uygun olarak meslek kazandırmak, mesleklerindeki değişimlere uyarlamak amacıyla yapılan eğitim faaliyetleridir. Yaygın eğitim faaliyetleri süreklilik gerektirmeyen belli yaş grubu sınırlılığı olmayan eğitim etkinliklerini içerir (http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/takvim/egitim_sistemi.html). Yaygın eğitim faaliyetleri genel olarak mesleki eğitim ile halk eğitimi (yaşam boyu eğitim) çalışmalarını içermektedir.

2.3. Cumhuriyet Döneminde İlköğretim Eğitimi

Cumhuriyet Dönemi'nde ilköğretimin zorunluluğuna ilk defa 1924 Anayasası'nda değinilmiş, benzer bir hüküm 1926 tarihli Maarif Teşkilatına Dair Kanun'da da korunmuştur. 1936 yılına gelindiğinde 40 bin köyden sadece 5 bininde ilkokul olduğu ve bunların sürelerinin 3 yıl olduğu bilinmektedir. 1939 yılında yapılan I. Eğitim Şurası'nda tüm köy ilkokullarının süresi 5 yıla çıkarılmıştır (Akyüz, 2014, 348).

1946 yılında yapılan Üçüncü Milli Eğitim Şurası'nda zorunlu öğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması önerilmesine rağmen bu teklif Milli Eğitim Bakanlığınca gerçekleştirilememiş, 1961 yılında çıkarılan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile zorunlu öğrenim süresi 7-14 yaş arası olarak belirlenmiş ve 8 yıla çıkarılmıştır. 222 sayılı kanun ile bu öğrenimin ilk beş yılını ilkokulda, geri kalan üç yılını da tamamlayıcı kurs ve sınıflarda görmeyi zorunlu hale getirilmiştir. 222 sayılı kanun ile ilköğretim temel eğitim diye adlandırılarak ilkokulda uygulanmış olup geri kalan tamamlayıcı kurs ve sınıflarda görülmesi planlanan 3 yıllık kısmı ise bölge okulları dışında uygulanmamıştır.

Pilot uygulamasına 1971–1972 eğitim öğretim yılında başlanılan sekiz yıl kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması, 1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretimin ilkesi konulmuştur. 1971–1972 eğitim öğretim yılında 16 ilde, 18 okulda deneme maksadı ile başlatılan bu ilköğretim uygulamasından daha sonra vazgeçilmiş ancak, 1981–1982 eğitim öğretim yılında 6 ilde, 10 okulda tekrar ilköğretim uygulamasına geçilmiştir (Arı, 2000: 3)

İlköğretimin Türkiye'nin tüm bölgelerinde 8 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına geçirilmesi Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile gerçekleştirilmiş. Toplumun, ülkemizin gerçekleri ve beklentileri doğrultusunda, çağdaş dünya standartlarına uygun bir eğitim sistemi içinde çocuklarımızın yetiştirilmesi tasavvur edilmiş. Bu beklentiyi 5 yıllık zorunlu eğitimle

karşılamanın mümkün olmaması durumu zorunlu eğitimin Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da olduğu gibi önce kesintisiz 8 yıla, sonra da 12 yıla çıkartılması olağan sonuç haline gelmiştir. 4306 Sayılı Kanun, 16.08.1997 tarihinde çıkarılmış ve 1997–1998 öğretim yılından itibaren tüm ülkede sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretime geçilmiştir (Cila, 1981).

5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3 üncü maddesi 30/3/2012 tarihinde değiştirilmiştir: “ Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın Eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.” ibaresi ile ilköğretim çocuklarının yaş grubu belirlenmiştir. “İlköğretim; dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur.” şeklinde yeniden tanımlanmıştır. 16/8/1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (2) numaralı bendinin (c) alt bendinde yer alan “sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim” ibaresi “ilköğretim ve ortaöğretim” şeklinde değiştirilmiş ve maddede yer alan “sekiz yıllık kesintisiz” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır (<http://www.resmigazete.gov.tr>)

2.4. İlköğretimin Hukuki Dayanakları

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde “Herkesin eğitim hakkı vardır. Eğitimin, hiç olmazsa ilk ve temel eğitim düzeyinde parasız olması gerekir. İlköğretim zorunludur” denmektedir. Yine Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde; “Bu sözleşmeye taraf olan devletler çocuğun eğitim hakkını tanırlar ve özellikle de bu hakkın yavaş yavaş ve fırsat eşitliği temeli üzerine kullanımını sağlamak amacıyla, ilköğretimi herkes için zorunlu ve parasız duruma getirirler, okula devamın düzenliliğini sağlamak ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlemler alırlar” denmektedir (<http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>) .

1982 Anayasasının 42. Maddesinde: “Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır” hükmü yer almıştır. Görüldüğü gibi Türkiye’de, ilköğretime verilen önemden hareketle, ilköğretimin kız, erkek tüm vatandaşlar için anayasal bir hak olarak görüldüğü ve bu hizmetin parasız yapılarak herkes için ulaşılabilir kılınmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

Yine 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nda ilköğretime ilişkin olarak “İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki

gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir. İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir; öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, devlet okullarında parasızdır. Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın Eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter. Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini resmi veya özel Türk ilköğretim okullarında yapmakla mükelleftir. Mecburi öğretim çağında olup da, memleket dışında olmak, oturduğu yerde okul bulunmamak veya sağlık durumu dolayısıyla ilköğretim okuluna devam edemeyen vatandaşlardan özel olarak öğretim görenler, imtihanla ve yaşlarına göre layık oldukları ilköğretim okulu sınıflarına veya mezuniyet imtihanlarına alınırlar.” denmektedir (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24.html>).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde ; “Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.” hükmü yer almıştır (<http://iogm.meb.gov.tr>).

2.5. İlköğretimin Genel Amaç ve İlkeleri

MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde Genel İlkeler başlığı altında da şunlar belirtilmektedir (<http://iogm.meb.gov.tr>):

- “İlköğretim, mecburi ilköğretim çağındaki her Türk vatandaşının hakkıdır ve zorunludur,
- İlköğretim kurumlarında karma eğitim-öğretim yapılıdır,
- İlköğretimde derslerde ve ders dışı etkinliklerde Türkçe'nin doğru, güzel ve etkili kullanılması temel hedeftir,
- İlköğretim kurumlarının kuruluş ve işleyişi ile her türlü eğitim-öğretim programlarının hazırlanması ve uygulanmasında Atatürk ilke ve inkılaplarına uyulur. Evrensel değerler içinde millî kültürün öğrenilmesine ve geliştirilmesine önem verilir,
- İlköğretim kurumları; dil, ırk, cinsiyet, felsefi inanç ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanınmaz,
- Eğitim-öğretim etkinlikleri; öğretim ilkeleri, öğrenci düzeyi, çevre özellikleri ve programda belirtilen esaslar dikkate alınarak bu Yönetmeliğin 5. maddesindeki amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve uygulanır,

- İlköğretim kurumlarında herkese imkân ve fırsat eşitliği sağlanır. Ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacıyla parasız yatılılık ve bursluluk imkânları sağlanır. Özel eğitim gerektiren ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel önlemler alınır,
- Eğitim-öğretim hizmetleri düzenlenirken öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri ile toplumun ihtiyaçları dikkate alınır,
- Demokrasi bilincinin geliştirilmesi amacı ile öğrenci, öğretmen, yönetici, personel ve velilerce; kurumda iş birliği, iş bölümü, seçme, seçilme, katılma ve düşüncelerini açıklayabilme gibi demokratik kuralların uygulandığı, sevgi, saygı ve hoşgörüye dayalı bir çalışma ortamı oluşturulur,
- İlköğretim kurumlarında uygulanan, programlar, yöntem ve teknikler ile kullanılan eğitim teknolojisi; bilimsel ve teknolojik gelişmelere göre yenilenerek, okul, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilir,
- İlköğretim kurumlarında açıklık, güvenirlilik ön planda tutulur. Eğitim-öğretim ve yönetim etkinliklerinin kurul ve komisyonlarca yürütülmesi, öğrenci, öğretmen, veli ve çevrenin gözetim ve denetimine açık tutulması sağlanır,
- Kaynakların etkili ve verimli olarak kullanılması, eğitim-öğretimin kalitesinin artırılması ve kurumun rekabet gücünün geliştirilmesi sağlanır,
- Okul ile aile ve çevrenin iş birliği sağlanır,
- İlköğretimde öğrenciler, oldukları gibi kabul edilerek değer verilir,
- Öğretmen, yeri geldikçe günlük olaylara ve fırsat eğitimine yer verir,
- Öğrencilere temel bilgi, beceri ve değerleri kazandırmak, öğrencilerin davranış, ilgi ve yeteneklerini belirlemek, programlar doğrultusunda başarılarını bir bütün olarak değerlendirmek, meslek alanlarını tanıtmak ve yönlendirmek için gerekli önlemler alınır,
- Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin akranları ile birlikte kaynaştırma uygulamaları yoluyla eğitimlerini sürdürmeleri esastır. Bu öğrenciler eğitimlerini akranları ile birlikte aynı sınıfta sürdürebilecekleri gibi okulların bünyesinde açılacak özel eğitim sınıflarında da sürdürebilirler. Kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamalarında özel eğitim ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır” denmektedir.

Çocukların okula kayıt yaptırabilmeleri için Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde belirtilen yaş özelliklerine sahip olmaları gerektiği belirtilir. Bu yönetmeliğe göre (<http://iogm.meb.gov.tr>);

“İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir. Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları, velisinin vereceği dilekçe ile 69, 70 ve 71 aylık olanları ise, ilkokula başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir.

Türkiye’de temel eğitim zorunlu olup, her bireyin hakkıdır ve bu haktan her bireyin eşit şekilde yararlanması için farklı uygulamalar yapılmakta olup “ Taşımali İlköğretim Uygulaması” da bu farklı uygulamalardan birisini teşkil etmektedir.

Türkiye’de ilk kez 1989-1990 öğretim yılında Kırıkkale’ de ve Kocaeli’ de taşımali ilköğretim uygulamasına başlanmıştır. Başarılı ve verimli bulunan taşımali ilköğretim uygulamasına, 1990-1991 eğitim-öğretim yılından itibaren birçok bölgede devam edilmiştir (Büyükkaragöz ve Şahin 1995: 40-42).

"Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir" (Ertürk 1974 :12). Böylece eğitimin niteliğini oluşturan aşağıdaki dört kavramdan söz edebiliriz:

- Kişide istenilen davranışı oluşturma,
- Yaşayarak kazanabilme,
- Önceden belirlenen amaçlarına uygun olmak zorunluluğu,
- Planlanmış bir eğitim süreci,

Eğitmek eylemi, sürekli değiştirmek eylemidir. Eğitilen kimse bir amaca doğru sürekli olarak değiştirilmeye çalışılır. Eğer eğitilen kimsede bir değişme yok ise eğitme eylemi de yok demektir (Başaran 2007).

Eğitimin sosyal, siy asal ve ekonomik işlevlerinden de söz etmek mümkündür. Bireyi hem yaşadığı toplumun, hem de bu toplumun bağlı olduğu çağdaş dünyamızın uyumlu bir üyesi durumuna getirmek eğitimin sosyal işlevi arasındadır. Bireyi siyasal sisteme bağlı, kanunlara saygılı insan, iyi vatandaş olarak yetiştirmek te eğitimin siyasal işlevi arasında sayılabilir.

Bireyleri iyi üreticiler ve iyi tüketiciler şeklinde yetiştirmek de eğitimin ekonomik işlevleri arasında yer almaktadır (Kaya, 1993).

2.6. Okulun İşlevleri

Taşınmalı eğitimi zorunlu kılan ana gerekçe okulun toplumlar ve bireyler için sunduğu vazgeçilemez imkânlardır. Bu imkânların toplumun her kesimine kadar ulaştırılması devletin ana görevidir. Devleti bu ana görevi icra etmeye zorlayan neden okulun gördüğü işlevdir. Zira toplumun istendik yönde değiştirilmesi en kolay eğitim ile olmaktadır. Eğitimin toplumsal değişimde üstlendiği işlevler kısaca şöyle belirtilebilir (Akyüz, 1991, 279-288; Ergun, 1994, 93-127):

Yeni Bir İnsan ve Toplum Modeli Yaratma: Felsefe, antropoloji, doktrinler vb. bilim ve bilgi alanları sürekli gelişmekte ve insana dair bir şeyler söylemektedirler. İnsana dair söylediklerini gerek insana gerekse de topluma uyarlamanın ve toplumu belirlenen yönde değiştirmenin en kestirme ve etkili yolu eğitim olmaktadır. Eğitimciler, bilgi alanlarından hareketle bu bilgilerin uygulanabilirliklerini tartışır ve bunları kullanılabilir hale getirirler. Böylece insanı ve toplumu idealize edilen bir sürece ya da modele doğru yönlendirirler.

Eğitim ve Kültürel Değişme: Okul sistemi, kültürü kurumsallaştırır. Eğitimciler toplumdaki yeni oluşum ve problemlere cevap verebilmek için eski bilgileri sürekli gözden geçirme ihtiyacı hissederler. Eğitim programlarında yer alan bazı kültürel unsurların hayata yakınlığı, topluma hitap edip etmemesi vb. nedenlerle yeniden ele alınması söz konusu olabilmektedir. Bu süreç içerisinde toplum kültürünü en sağlıklı biçimde ele alıp topluma yaymak eğitim kurumlarının amacıdır.

Eğitim ve Sosyal Hareketlilik: Toplum yapısını oluşturan bazı unsurların farklılaşmasıyla çıkan ilişki değişimine sosyal hareketlilik denmektedir. Bir başka deyişle sosyal hareketlilik fertler, gruplar ve zümrelerin sosyal statülerindeki farklılaşmadır. Demokratik bir eğitimden beklenen, ayırım gözetmeksizin bütün fertleri eğitmektir. Eğitilen bu fertler zamanla daha önce ait oldukları toplumsal katmanın dışına dikey anlamda çıkabilmektedirler. Bu da toplumdaki katı zümreleşmeyi kırmak yoluyla sosyal hareketliliğe neden olmaktadır.

Eğitim ve Sosyal Bütünleşme: Okul sistemi, toplumsal bütünleşmenin ve kaynaşmanın aracıdır. Bir sosyal değişim sırasında eğitimin üç tip tutumundan söz etmek mümkündür. Birincisi, değişim karşısında tutucularak direnme; ikincisi, bizzat sosyal değişim sürecinde yer alarak onu yönlendirme; üçüncüsü ise, alternatif önlemler alarak onun yaratması

muhtemel tahribatları önlemedir. Toplum içinde hızlı ve radikal değişimler söz konusu olduğunda, toplum bütünlüğü yok olmasın diye ılımlı ve uzlaştırıcı bir yol izlenebilir. Bunu da en iyi eğitim sağlamaktadır. Çünkü eğitim, toplumun kendi mecrası içerisinde dengeli gelişiminden yanadır. Bu da toplum bütünlüğünün korunmasına katkı sağlar.

Ekonomik kalkınmayı sağlama: Okul sistemi, toplumun gereksinim duyduğu, nitelikli insan ihtiyacını karşılayarak, ekonomik kalkınmaya katkı sağlar. Okul, toplumsal iş bölümüne uygun olarak bireyin belli bir alanda uzmanlaşmasına yani meslek edinmesine çalışır. Bireyler bu sayede bir meslek sahibi olur ve kişisel ekonomik ihtiyaçlarını karşılamının yanında toplumsal gelişmişliğe katkıda bulunmuş olurlar.

Sosyal hareketlilik: Okul sistemi, toplumun dezavantajlı bölgelerindeki çocuklara fırsat ve imkân tanıyarak onları buldukları toplumsal sınıfın üstüne çıkma yönünde cesaretlendirir.

Eğitim, bireyleri değiştirmek suretiyle toplumu ileri götürmeyi hedeflemektedir. Bunu yaparken de değişim teorilerinden yararlanır. Değişimi gerçekleştirirken de toplumsal yapıyı birdenbire değil, uzun süreli planlarla değiştirmeyi anaç edinir. Eğitim kurumları bir yandan toplumu istedik yönde değiştirirken, diğer yandan da bireyi toplumun beklentilerini karşılamaya hazır hale getirir, yani bireyi sosyalleştirirler (Usta, 2004). Bu yönüyle eğitim örgütleri olarak okulların işlevleri özellikle de taşınabilir eğitimin yapıldığı taşra bölgelerinde daha çok ön plana çıkmaktadır.

İnsan, doğası itibariyle başkalarına bağımlı bir varlıktır. Bu bağımlılık doğuştan anneye bağlılıkla başlar ve gittikçe aileye, çevreye ve topluma kimi zaman zorunlu kimi zaman da tercih edilen bir bağımlılığa dönüşerek devam eder. Bireyler toplumda var olmak ve gelişmek için başkalarına gereksinim duyar ya da başkalarının gereksinimlerini karşılarlar. İhtiyaçların karşılanması, topluma sağlıklı bir uyum çoğu zaman tesadüfi ve rastlantısal olmaz. Başka bir deyişle tesadüfen öğrenilen ya da elde edilen bilgiler bazen ihtiyaçlarımızı gidermez. Toplumla kaynaşmak için yeterli olmaz. Bunun için geçmiş tecrübelerini de bünyesinde barındırmış, doğruluğu defalarca test edilmiş bilgi ve yöntemlere gereksinim duyarız. Bu bilgilerin kazanılma yeri eğitimidir. Eğitim bu yönüyle bireyi sosyalleşme sürecine kattığı gibi, okul gibi eğitim amaçlı kurulmuş örgütler de bireyi ya da öğrenciyi belirlenmiş bir örgüt kültürü çerçevesi içinde meslek sahibi de yapmaktadır (Usta, 2004).

2.7. Taşımali Eğitim Nedir?

MEB Taşımali Eğitim Yönetmeliği'nde (2000) taşımali eğitim "İlkokul, ortaokul veya imam-hatip ortaokulundan herhangi biri bulunmayan veya eğitim ve öğretime kapalı olanlar ile birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilkokullardaki öğrencilerin seçilen merkezlerdeki ilköğretim kurumlarına günü birlik taşınarak eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak amacıyla yapılan uygulama" olarak tanımlanmıştır (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Türkiye'de 1989-1990 eğitim öğretim yılında ilk defa 5 okulda uygulaması yapılan ve 2003-2004 Eğitim Öğretim Yılına gelindiğinde tüm ülkede yaygınlaşan bu uygulama ile 30 bine yakın yerleşim yerinden 800 bini aşkın öğrencinin taşıma merkezi okullara yönlendirildiği bilinmektedir. Bu uygulama ile MEB yaklaşık olarak 28 bin öğretmen tasarruf etmektedir (Akyüz, 2013, 352; Memduhoğlu, 2012, 21). Taşımali eğitim; nüfusu az ve dağınık olan yerlerde bulunan zorunlu eğitim yaşındaki öğrencilerin merkez olarak seçilen taşıma merkezi ilköğretim kurumlarına günü birlik intikal ettirilmesi suretiyle eğitim-öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi sürecidir. Türkiye'de 1989-1990 eğitim-öğretim yılından itibaren taşımali eğitim uygulamasına geçilmiş; 2011-2012 eğitim-öğretim yılında ilkokul, ortaokul ve liselerin tamamı taşımali eğitim uygulamasına dâhil edilmiştir. Taşımali eğitim uygulaması, eğitim niteliğinin yükseltilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması ve maliyetlerin azaltılması gibi nedenlerle yürürlüğe konmuştur (Aytan, Güney, Şahin ve Bayar, 2014, 269).

MEB Taşımali Eğitim Yönetmeliği' ne (2000) göre taşımali eğitim uygulamasının bir planlama ile yapılması gerekmektedir. Bu planlama kurulacak bir komisyon marifeti ile yapılır. Bu komisyon "millî eğitim müdürünün görevlendireceği müdür yardımcısı veya şube müdürünün başkanlığında en az biri taşıma merkezi ilköğretim kurumu müdürü olmak üzere beş ilkokul, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu müdüründen oluşur. Komisyon, Şubat ayının ikinci haftasında toplanır. İhtiyaç duyulması hâlinde, ilgili yerleşim birimlerinin köy muhtarları ve belediye başkanları ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de görüşleri alınmak üzere toplantıya davet edilebilir" şeklinde oluşturulmalı ve çalıştırılmalıdır (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Yine aynı yönetmeliğe (2000) göre planlama komisyonu "Köy ve köy altı yerleşim birimlerindeki ilköğretim çağ nüfusu ile öğrenci sayılarını sınıflara göre tespit edip değerlendirmek, taşımali ilköğretim kapsamına alınacak veya çıkartılacak okul ve yerleşim birimleri ile öğrenci sayılarını tespit etmek, öğrenci sayısına ve ulaşım şartlarına göre öğrencisi taşınacak yerleşim birimlerini gruplandırarak, taşıma merkezi ilköğretim

kurumlarını tespit etmek, taşınmalı ilköğretim kapsamına alınan yerleşim birimlerinin taşıma merkezi ilköğretim kurumlarına uzaklığını ve ulaşım planını gösteren taşınmalı ilköğretim haritalarını (A4 ebadında) hazırlamak ve e-okul sistemine aktarmak, her bir taşıma merkezi ilköğretim kurumuna öğrencisi taşınacak yerleşim birimi ile öğrenci sayısını dikkate alarak, öğrencilerin kaç araçla taşınacağını, aracın izleyeceği yol ve durakları ile saatlerini belirlemek, öğrencilerin güvenli şekilde taşınmaları ile sağlık ve beslenme konularında alınacak önlemleri belirlemek, taşınmalı ilköğretim kapsamına alınarak kapatılan okulların bina ve tesisleri ile ders araçları ve taşınmalarının öncelikle taşıma merkezi ilköğretim kurumlarının ihtiyaçları giderilmek amacıyla millî eğitim müdürlüğüne öneride bulunmak, Mart ayının son haftasında, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Taşınmalı İlköğretim Bilgi Formu (Ek-1) ile hazırlanan gerekçeli raporu Millî Eğitim Müdürlüğü'ne sunmak, taşıma planlamasında, bakanlıkça illere tahsis edilen ödeneğin yeterli olmaması durumunda gerekli ödeneğin sağlanması için mahalli idarelerin kaynakları ile diğer kaynakları değerlendirmek, taşınması ekonomik olmayan ve ulaşım şartları elverişsiz olan yerleşim birimleri ile okullardaki öğrenciler, öncelikle yatılı bölge ortaokullarına yerleştirildikten sonra taşıma kapsamına alınacak diğer öğrencilerin planlamasını yapmak” görevlerini icra etmelidir (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Anılan yönetmeliğe göre bir okulun taşıma merkezi okul olabilmesi için “Öğrencisi taşınacak okul ve yerleşim birimlerine göre daha merkezî durumda olması, derslik sayısı ve fizikî kapasitenin yerleşim yerindeki mecburi ilköğretim çağındaki öğrenciler ile taşıma kapsamına alınan öğrenci sayısının eğitimine yeterli olması, taşıma merkezi ilköğretim kurumunun bulunduğu yerleşim biriminin çevre köylerle ulaşım imkânlarına sahip, gelişmeye uygun ve nüfusunun artış göstermesi, öğretmen ve ders araç-gerecinin yeterli olması, sosyal ve kültürel etkinliklere uygun ortamların bulunması, zorunlu sebepler dışında yatılı bölge ortaokulları ile ikili öğretim yapan ilköğretim kurumlarının taşıma merkezi ilköğretim kurumu olarak seçilmemesi” özelliklerini taşıması gerekmektedir (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Öğrencisi taşınacak okul ve yerleşim biriminin “Okulu bulunmaması, okul binasının kullanılmayacak derecede hasarlı olması, ilkokul öğrenci sayısının 10’ dan az olması, yerleşim birimindeki ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrencileri için yeterli sayıda derslik bulunmaması ve bu dersliklerdeki toplam öğrenci sayısının 60’ dan az olması, öğrencisi taşınacak yerleşim yerinin taşıma merkezi ilköğretim kurumuna uzaklığının iklim şartları ve yol güvenliğine göre en az 2 km olması, gerektiğinde bu uzaklığın 1,5 km’ ye kadar

indirilmesine Plânlama Komisyonunun karar vermesi, öğrencisi taşınacak okul ve yerleşim birimlerinin belediye sınırları içerisinde bulunmaması” özelliklerini karşılaması gerekmektedir.

Söz konusu yönetmeliğe göre taşınmalı eğitim sürecinin uygulanmasında en büyük sorumluluk ve görev okul müdürüne düşmektedir. Okul müdürü uygulama safhasında “Okulun fiziki durumuna göre taşınmalı ilköğretim kapsamında okuluna alabileceği öğrenci sayısını sınıflara göre tespit ederek şubat ayının ikinci haftasında Millî Eğitim Müdürlüğü’ ne bildirmek, taşıma yoluyla okula gelen öğrencilerin İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine göre kayıt ve kabullerini yapmak, taşınan öğrenciler ile taşıma merkezi ilköğretim kurumu öğrencilerinin birlikte eğitim ve öğretimlerini sağlayacak şekilde sınıf ve şubelere göre dengeli dağılımını sağlamak, taşınacak öğrencilerin geliş-gidişlerine göre haftalık ders dağıtım ve günlük vakit çizelgesini düzenlemek, taşınan öğrenciler ile taşıma merkezi ilköğretim kurumu öğrencilerinin birlikte eğitim ve öğretimlerini sağlayacak şekilde sınıf ve şubelere göre dengeli dağılımını sağlamak, taşınan öğrencilerin öğle yemeklerini düzenli şekilde yiyebilmeleri için gerekli tedbirleri almak, yüklenicinin sözleşme hükümlerine uyup uymadığını günlük olarak kontrol etmek ve giderilemeyen aksaklıkları rapor hâlinde Millî Eğitim Müdürlüğü’ ne bildirmek, taşıma merkezi ilköğretim kurumlarında yapılan eğitsel etkinlikleri, taşınan öğrencilerin geldikleri yerleşim birimlerinde de imkânlar ölçüsünde yapmak, taşınan öğrencilerin velileri ve köy muhtarları ile yakın ilişkide bulunarak okulla iş birliğini sağlamak için gerekli önlemleri almak, servis araçları ile taşınan öğrencileri, isim listelerine göre kontrol etmek, araçların aylık çalışma programlarına göre hazırlanan puantaj cetvellerini her ayın sonunda Millî Eğitim Müdürlüğü’ ne göndermek, taşıma işini yüklenenlerin ve taşıt sürücülerinin, 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğine ve sözleşme hükümlerine uyup uymadığını günlük olarak denetlemek, aksaklıkları önlemek ve gidermek üzere gerekli tedbirleri almak ve giderilemeyen aksaklıkları rapor hâlinde millî eğitim müdürlüğüne bildirmek, taşıma işini yüklenenlerin ve taşıt sürücülerinin isim ve adresleri ile aracın plâkasını bağlı bulunduğu jandarma karakolu veya emniyet müdürlüğüne bildirmek, okul servis araçlarının arkasındaki “OKUL TAŞITI” tabelâsının üst kısmına, okunabilecek şekilde İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’ ne “sürücü hatalarının bildirileceği telefon numarası”nın yazdırılmasını sağlamak, biri öğretim yılı başında olmak üzere öğretim yılı içerisinde taşınan öğrencilerin velileri ile en az üç toplantının yapılmasını sağlamak” görevlerini icra etmek durumundadır (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

2.8. Taşımalı Eğitimin Gerekçeleri

Türkiye'nin birçok yerinde uygulanan taşımalı eğitim uygulamasının çeşitli gerekçeleri vardır. Taşımalı eğitim uygulamasına ait bazı gerekçeler aşağıdaki gibi özetlenebilir (Akyüz, 2013, 352; Karakütük, 1994; Memduhoğlu, 2012, 20; Çelik, 2008, 39):

-Eğitimin yaygınlaştırılması: Zorunlu eğitimin tüm çağ nüfusuna yaygınlaştırılabilmesi için taşımalı eğitim uygulaması gereklidir. Çünkü, 1982 Anayasası'nın 42. maddesinde: “ Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.” hükmü yer almaktadır.

-Yerleşim birimlerinin dağınık olması: Nüfusu eğitim ve okul açılması için uygun olmayan köy, mezra, yayla vb. yerleşim yerlerinde oturan öğrenciler için taşımalı ilköğretim uygulaması kaçınılmazdır. Çünkü, barınağı okula uzak olan çocukların okula taşınması gerekmektedir.

-İç göçler: Sanayi, politik olaylar, kan davaları vb. nedenlerle göç veren illerde nüfusun azalması ile beraber okullarda öğrenci sayısının düşmesi, öğretmenlerin verimli çalışmaması gibi göçe bağlı nedenler taşımalı ilköğretim uygulamasını zorunlu kılmaktadır.

-Eğitim niteliğinin yükseltilmesi: Kapasitelerinin altında çalışan okullar ile tek öğretmenli BSİO' larda öğretmenlerin yeterli çalışma yapamaması, öğrenci sayısının az olması nedeni ile etkileşimin yetersiz kalması eğitim olarak istenilenin alınabilmesi önünde engel teşkil etmektedir. Zira okul, aynı zamanda bir sosyalleşme aracı ve yeridir. Bu işlevi yerine getiremeyecek kadar küçülmüş olan okullardaki yetersizliklerin önüne geçilebilmesi için bu okullarda eğitim gören öğrencilerin uygun taşıma merkezi okullara taşınması gerekmektedir. Böylece BSİO' lar ortadan kaldırılacak ve eğitimden istenilen veriminde alınması sağlanabilecektir.

-Fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması: Eğitim hizmetinden ve faaliyetlerinden yararlanmak her vatandaşın hakkıdır ancak bulunduğu yerleşim yerinde okul olanağı olmayan vatandaşlara bu olanağın sunulabilmesi her zaman mahallinde uygun olmayabilmektedir. Bu nedenle her tür eğitim imkânının sunulduğu okul ve yerleşim yerlerine erişim gereklidir.

2.9. Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar

Türkiye’deki dağınık bir yerleşim, eğitimin yaygınlaştırılması ve fırsat eşitliği, iç göçler vb. nedenlerden dolayı taşımali eğitim uygulamasının gerekliliği ve olumlu yönlerinin olduğu ortadadır. Ancak bu uygulamada bazı sorunlarla da karşı karşıya gelinmektedir. Taşımali eğitim uygulamasında karşılaşılan başlıca sorunlar şöyle özetlenebilir;

-Taşıma merkezi okulların fiziki durumunun ve eğitim araç gereçlerinin yetersiz olması taşıma merkezi okullardaki eğitim-öğretim faaliyetlerini olumsuz etkilemekte ve bu okullardaki öğrenci başarısı üzerinde de olumsuz etkiler oluşturmaktadır (Ergüneş ve Altunsaray, 1998).

-Öğrencileri taşıyan araçların kapasitelerinin öğrenci sayısına göre planlamasının yapılamadığı için çoğu zaman her öğrenciye ulaşım esnasında bir koltuk düşmemekte ve bazen öğrenciler ayakta yolculuk etmek zorunda kalmaktadır. Taşıma araçlarının birçoğunun eski, bakımsız olması kısmen bu araçlardaki öğrencilere ısınma sorunu oluşturmaktadır (Ergüneş ve Altunsaray, 1998).

Taşımali eğitim okullarına taşımali gelen öğrencilere taşıma aracında rehber öğretmen görevlendirmesinin yapılmayışı ve bu araçları öğrenci velilerinin ve diğer köy halkının da kullanması yine öğrencilerin ayakta yolculuk etmesine neden olmaktadır (Karakütük, 1998, 19, 20).

2.10. Temel Eğitim ve Zorunlu Eğitim ve İlgili Göstergeler

Çocukların okula kayıt yaptırabilmeleri için Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde belirtilen yaş özelliklerine sahip olmaları gerekmektedir. MEB İlköğretim Kurumları yönetmeliğine göre; ilkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın Eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir. Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları, velisinin vereceği dilekçe ile 69, 70 ve 71 aylık olanları ise, ilkokula başlamak üzere olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir (MEB, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2013).

Dünyanın birçok ülkesinde ilköğretim eğitim sisteminin temelini oluşturmakta olup, ilköğretimi düzenlemek ve ilköğretim imkânlarını vatandaşlara sunmak, tüm nüfus için

ilköğretimi zorunlu tutmak, devletlerin ana görevleri arasında kabul edilmektedir. Bu yüzden, Türkiye’de zorunlu eğitim denildiği zaman ilköğretim akla gelse de, bu düşünce 2012 yılından itibaren değişime uğramış ve Türkiye’ de ortaöğretim de zorunlu eğitim kapsamına alınarak, zorunlu eğitim süresi 12 yıla çıkarılmıştır (Başaran, 1974, 75).

İlköğretim, insanların vatandaşlık haklarını kullanabilmesi, vazife ve yükümlülüklerini anlaması ile ülke gelişimine katkı sunmaya yönelik davranışlar edinmesinin yanında, insan kişiliğinin oluşması ve düşüncenin şekillendirilmesi ile toplum kültürünün gelişmesinde de önemli bir işlevi yerine getirmektedir (Büyükkaragöz, Şahin ve Sulak, 1994, 2).

Zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi ifade etmektedir. İlköğretim ise, ilkokul ve ortaokulu içine alan bir süreç olarak eğitim sisteminin en temel kademesidir. Zorunlu eğitim bazı ülkelerde temel eğitimi içeriyor iken, başka bazı ülkelerde diğer eğitim basamaklarını da içerebilmektedir. Bir ülkedeki zorunlu eğitimin süresi ile bu ülkenin kalkınmışlık ve gelişmişlik düzeyi arasında ilişki söz konusudur. Bir toplumun gelişmesi ve kalkınması için lüzumlu olan insan gücünün eğitimi, örgün ve yaygın eğitim sistemleri ile ilişkilidir. İlköğretim örgün eğitimin ilk basamağı olup daha sonraki eğitim kademelerinin temelini oluşturmaktadır. Bireylere örgün eğitimin ilk basamağında karşılaştıkları problemleri çözmede, toplumsal değerlere uyum göstermede ve toplumsal normları uygulamada temel yeterlik kazandırılır. Aynı zamanda bireylerin ilgi ve kabiliyetlerinin belirlenmesi ve üst öğretim kademelerine yönlendirilmeleri bakımından da önemli bir yere sahiptir. Temel eğitim, eğitim sisteminin temel taşı niteliğinde olup bu nedenle toplumdaki bütün yurttaşların kazanmaları gerekli olan bilgi, kabiliyet ve davranışları ifade etmekte ve iyi yurttaş yetiştirmek için temel kültür kazandırmaktır. Zorunlu eğitim, kanuni bir deyimdir. Devletin, belli bir yaş grubundaki tüm yurttaşlarını devamlı sorumlu tuttuğu eğitim süresini ifade eder. Temel eğitim belli bir düzey ve nitelikte eğitimi içerirken, zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi ifade eder (Gültekin 1998, 73-74).

Tablo 1’de zorunlu eğitim süresinin ülkelere göre dağılımı gösterilmiştir (Gültekin, 1998, 75).

Tablo. 1 Zorunlu Eğitim Süresinin Ülke Sayılarına Göre Dağılımı

Zorunlu Eğitim Süresi	Ülke Sayısı
12	5
11	7
10	38
9	30
8	31
7	9
6	37
5	12
TOPLAM	172

Yukarıdaki tabloya göre dünyada en yaygın zorunlu eğitim süresi 10, 6, ve 8 yıllık sürelerdir. En az yaygın olan zorunlu eğitim süresi ise 12 yıllık eğitim süresidir.

Aşağıdaki tabloda zorunlu eğitim süresinin Avrupa Birliği'ne üye ülkelerdeki durumu ve Türkiye ile karşılaştırılması verilmiştir (Gültekin, 1998, 75).

Tablo. 2 Avrupa Birliğine Üye Ülkelerde ve Türkiye'de Zorunlu Eğitim

Ülke	Yaş kümesi	Süresi(Yıl)	Okullaşma oranı(%)
Danimarka	7-16	9	99
Belçika	6-18	12	93
Fransa	6-16	10	97
Almanya	6-18	12	82
Yunanistan	6-15	9	99
İrlanda	6-15	9	89
İtalya	6-14	8	96
Lüksemburg	4-15	11	-
Hollanda	5-17	12	100
Portekiz	6-15	9	100
İspanya	6-16	10	100
İngiltere	5-16	11	96
TÜRKİYE	6-13	12	97

Yukarıdaki tabloya göre en yüksek okullaşma oranı Hollanda, İspanya ve Portekiz'dedir. Türkiye bu sıralamada İngiltere, Belçika ve İtalya gibi ülkelerin önünde bulunmaktadır.

Tablo 3' te Türkiye'de 2012-2013 eğitim öğretim yılı okullaşma oranları verilmiştir.

Tablo. 3 Türkiye'de 2012-2013 Eğitim Öğretim Yılı Okullaşma Oranı

Öğretim Yılı	İlkokul(%)			Ortaokul(%)		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2012-2013	98,86	98,81	98,92	93,09	93,19	92,98

(<http://sgb.meb.gov.tr/istatistik>)

Tablo 3 incelendiğinde ilkokulda toplamda okullaşma oranının %'98,86; ortaokulda ise okullaşma oranının %'93,09 olduğu ve ilkokul okullaşma oranının ortaokul okullaşma oranından yüksek olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'de 2013-2014 eğitim öğretim yılı okullaşma oranları verilmiştir.

Tablo. 4 Türkiye'de 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Okullaşma Oranı

Öğretim Yılı	İlkokul(%)			Ortaokul(%)		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2013-2014	99,57	99,53	99,61	94,52	94,57	94,47

Kaynak: http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2013_2014.pdf

Tablo 4 incelendiğinde ilkokulda toplamda okullaşma oranının %99,57; ortaokulda ise okullaşma oranının %94,52 olduğu ve ilkokul okullaşma oranının ortaokul okullaşma oranından yüksek olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'de 1927-2010 yılları arasında kırsal ve kentsel nüfusun sayısal ve yüzde olarak dağılımı verilmiştir.

Tablo. 5 1927-2010 Yılları Arasında Kırsal ve Kentsel Nüfusun Sayısal ve Yüzde Dağılımı

Yıl	Kır	Kent	Kır (%)	Kent (%)
1927	10.342.391	3.305.879	75,8	24,2
1935	12.355.376	3.802.642	76,5	23,5
1940	13.474.701	4.346.249	75,6	24,4
1945	14.103.072	4.687.102	75,1	24,9
1950	15.702.851	5.244.337	75,0	25,0

Tablo 5'in devamı

1955	17.137.420	6.927.343	71,2	28,8
1960	18.895.089	8.859.731	68,1	31,9
1965	20.585.604	10.805.817	65,6	34,4
1970	21.914.075	13.691.101	61,5	38,5
1975	23.478.651	16.869.068	58,2	41,8
1980	25.091.950	19.645.007	56,1	43,7
1985	23.798.701	26.865.757	47,0	53,0
1990	23.146.684	33.326.351	41,0	59,0
2000	23.797.653	44.006.274	35,1	64,9
2010	17.500.632	56.222.356	23,7	76,2
2012	17.178.953	58.448.431	22,7	77,2

(Kaynak: <http://tr.wikipedia.org/wiki>)

2.11. Taşınmalı İlköğretimin Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Taşınmalı eğitim sistemi uygulanmaya başlandığı ilk yıllardan bugüne geliştirilerek çeşitli yönleri ile değerlendirilmiştir. Taşınmalı eğitim uygulamasının faydaları aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Bostancıoğlu, 2002).

- Taşınmalı eğitim kapsamına alınan bazı öğrencilerde uyumsuzluk ve bazı öğrencilerde ise çekingen davranışlar gözlemlenmiş olsa da genellikle bu öğrencilerin çevre ve okula uyum sağladıkları fark edilmiştir. Buna bağlı olarak da taşınan öğrencilerin faaliyetlere katılımlarının daha yüksek olduğu diğer köylerle kurulan ilişkiler sonucunda kültürel ilişkilerin ivme kazanması ile takım ruhunun kazanıldığı, birlik ve beraberlik duygularının egemen olduğu gözlenmiştir.

-Taşınmalı eğitim ile merkez okula taşınan öğrencilerde temizlik alışkanlığının geliştiği, toplumsal kurallara uyum gösterme alışkanlığı kazandıkları, toplumsal yaşantıya kolayca ayak uydurmada başarılı oldukları gözlemlenmiştir (Bostancıoğlu 2002).

-Taşınmalı eğitim ile taşıma merkezi okula taşınan BSİO öğrencilerinin büyük bir kısmı, taşınmalı geldikleri merkezi okulda ayrı sınıf ve şubelerde eğitim açısından daha avantajlı bir ortama girmiş ve bu ortamda gördükleri eğitim öğretim neticesinde kısa sürede okuma-yazmayı öğrenmiş; bilgi, beceri ve davranışlarında büyük bir değişme ve gelişme olduğu tespit edilmiştir. Bu değişme ve gelişme nihayetinde bu çocukların iyi dereceler ile sınıf geçmelerine, ders araç ve gereçleri kullanma imkânına kavuşmalarına, konuşma ve

şivelerindeki farklılıkların ortadan kalkmasına ve sonuç olarak Türkçe' yi iyi kullanmalarına neden olmuştur (Bostancıoğlu, 2002).

-BSİO' lara en az bir sınıf öğretmenin görevlendirildiği dikkate alındığında öğretmenlerin tek öğretmen olarak bu yerleşim yerlerinde verimsiz çalışmalarının önüne geçilerek bu kapsamdaki öğretmenlerin daha etkin bir şekilde kullanılması sağlanmış olmaktadır.

-Taşıma merkezi okula taşınan öğrencinin gideri ile BSİO' larda eğitim verilen bir öğrencinin devlet üzerindeki ekonomik maliyeti hemen hemen aynıdır. BSİO' larda bulunan araç ve gereçlerin taşıma merkezi okula gönderilmesi ile bu malzemelerden daha çok öğrencinin yarar görmesi ve araç ve gereç temini için yapılan harcamalarda da büyük ölçüde tasarruf sağlanmaktadır. BSİO' lardaki sabit giderler, personel giderleri ve bakım onarım giderleri yüksek bir maliyet oluşturmaktadır. Aynı zamanda BSİO' lardan taşıma merkezi okullara alınan öğretmenlerin rehberlik ve teftiş işleri daha etkili ve verimli bir şekilde yapılmakta, yine BSİO' lara rehberlik ve teftiş için gitmesi gereken müfettişlerin geçici görev yollukları için yapılan harcamalarda da tasarruf sağlanmaktadır.

-BSİO' ların bulunduğu yerleşim birimlerindeki öğrencilerin taşıma merkezi okullara taşınması ile bu yerleşim birimlerinde bulunan ve boşa çıkan tesis ve binaların halk eğitim, sağlık ocağı vb. hizmetler için tahsisi mümkün olmakta ve bu faaliyetler için yeni yatırımlara ihtiyaç duyulmamakta ve bina giderlerinden tasarruf edilmektedir. Taşınalı eğitimin sunduğu bu imkânlar sayesinde eğitim imkânlarının yetersizliği nedeni ile köyden kente göç etmek isteyen vatandaşların bu ihtiyaçları giderildiği için köyden kente göçün önüne geçilmiş olmaktadır (Bostancıoğlu, 2002).

Eğitimin niteliğinin artırılarak, eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması amacıyla uygulanmaya geçirilen taşınalı eğitim faydalarına karşın birçok olumsuzluğu da içinde barındırmaktadır. Taşınalı eğitim uygulamasında karşılaşılan sorunların coğrafi, ekonomik ve sosyal yönlerle ele alınması mümkündür (Mason ve Rennie, 2004). Bu sorunlar kısaca şu biçimde ele alınabilir:

-Taşınalı eğitim uygulamasında iklim şartlarına bağlı olarak hava muhalefetinin yaşandığı yerlerde ve zamanlarda eğitim hizmeti aksamaktadır. Yine taşınalı eğitim uygulamasından yararlanan öğrencilerde taşımaya bağlı halsizlik, yorgunluk meydana gelmekte ve öğrencinin eğitime ayırdığı zaman azalmaktadır.

-Taşınalı eğitim uygulaması sırasında oluşan kazalar önemli bir diğer sorundur.

-Taşınalı eğitim ile BSİO' lardan, taşıma merkezi okullara taşınan öğrencilerde uyum aşamasında bir takım problemler meydana gelmektedir. Taşınalı eğitim uygulamasından

yararlanan öğrencinin okulda kurmuş olduğu arkadaşlık ilişkileri, kendi köyelerine döndüklerinde sekteye uğramaktadır. Bu durum da öğrencinin okulda ders sonrası sosyal etkilere katılamaması gibi olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

-Taşımali eğitimden yararlanan köy benzeri yerleşim yerlerindeki öğrenciler şartları daha uygun olan arkadaşlarına göre bilgiye erişim sıkıntısı yaşamakta ve bu imkânlardan yoksun kalmaktadırlar (Mason ve Rennie, 2004).

2.12. Yurt Dışında Bazı Taşımali Eğitim Uygulamaları

Taşımali eğitim birçok dünya ülkesinde eşitlik ve genellik ilkesi kapsamında eğitimde görülen eksiklikleri gidermek amacı ile uygulanmakta olan bir eğitim sistemidir. Birçok ülkede uygulanmakta ve uygulanma şekilleri bu ülkelerin imkânlarına, iklim şartlarına ve coğrafi özelliklerine göre şekillenmektedir.

Rusya'da kırsal okullardaki en önemli sorunun öğretmen-öğrenci oranının azlığı olduğu, göç ile köy tipi yerleşim birimlerinin azaldığı tespit edilmiştir. Öğretmen görevlendirmelerinde zorluklarla karşılaştığı, taşıma merkezi okullar sayesinde bu tip uygulamaların devamlılığı göze çarpmıştır (Denisova, L, 1990: Akt. Altunsaray, 1996, 30).

Amerika Birleşik Devletleri'nde eyalet yönetimleri eğitim yasaları dâhilinde eğitimle ilgili her türlü yetki ve sorumluluğa sahiptirler. Eyalet yönetimlerinde köy, kasaba ve kentlerin kendilerine has eğitim sistemleri mevcuttur. Eyalet yasaları çerçevesinde yerel yönetimler kendi bölgelerindeki eğitim sistemi için her türlü yenilikleri ve gelişmeleri sağlama yetkisine sahiptirler. Bu kapsamda eyalet yönetimleri okulların eğitim programlarını düzenlemekte ve uygulamaktadırlar (Başaran, 1974, 60-61). Her yerleşim birimi "Eğitim Bölgesi" olarak örgütlenmiş ve küçük eğitim bölgeleri birleştirilmiştir. Bu eğitim bölgeleri kırsal eğitim bölgelerinin gelirinin düşük olması, öğretmenlerin bu küçük eğitim bölgelerinde fazla çalışmamaları, nitelikli öğretmenlerin bu bölgede tutulamaması, hizmet içi yetiştirme şartlarının yetersizliği, eğitim gelişmesinin geleneksel nedenlere bağlı olarak yeterince iyileştirilememesi, okul bina ve yapılarının, eğitim araçlarının standartların gerisinde olması gibi nedenlerle birleştirilmişlerdir (Hecley, 1970: Akt. Başaran, 1974, 53-54).

ABD' de göze çarpan bir başka uygulama da Maryland' de ortaöğretim öğrencilerinin eğitimine yönelik olarak öğretmen, danışman ve uzmanlardan oluşan taşımali eğitim ekibinin bölgeler arasında sürekli hareket ederek vermiş oldukları eğitimidir (Stevenson 1987: Akt. Recepoğlu, 2006, 67- 68).

Avustralya'nın Queensland Bölgesi'nde Eğitim Bakanlığı tarafından "Taşınabilir Sınıf Projesi" diye adlandırılan bir proje yürütülmektedir. Avustralya'ya fiziki ve demografik açıdan bakıldığında genel olarak geniş bir arazi yapısına sahip topraklarda dağınık bir yerleşim şekli görülmektedir. "Taşınabilir Sınıf Projesi" çalışmasında kamyonların kasaları sınıfa dönüştürülerek çocukların eğitim görebileceği bir ortam hazırlanmıştır. Başarılı bir şekilde yürütülen bu proje halen devam etmektedir (Fowler, 1979: Akt. Küçüköğlü, 2001, 71).

Yeni Zelanda'da taşra bölgesindeki çocuklara gezici eğitim ekipleri tarafından her hafta erken çocukluk eğitimi adı altında taşınabilir eğitim verilmekte, dokuz birimin faaliyet yürüttüğü bu alanda her birimde iki öğretmen görev almaktadır (Kennedy 1990: Akt. Meydan, 2004, 255–265).

2.13. Türkiye'de Taşınabilir Eğitim Uygulaması

Taşınabilir eğitim, Milli Eğitim Bakanlığı Taşınabilir İlköğretim Yönetmeliği'nde; "İlköğretim kurumu bulunmayan, çeşitli nedenlerle eğitim ve öğretime kapalı, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilkokul, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrencilerinin taşıma merkezi seçilen okullara günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak" şeklinde ifade edilmiştir (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Milli Eğitim Bakanlığı taşınabilir eğitim uygulamaları 15.04.2000 tarihinde resmi gazetede yayınlanmış olan Taşınabilir İlköğretim Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Bu Yönetmelik 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 18/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>).

Taşınabilir ilköğretimde amaç, temel eğitim uygulamasının yaygınlaştırılması ve eğitim hakkına erişimde sıkıntı yaşayan kırsal yerleşim birimlerindeki öğrencileri BSİO' lardan kurtarıp, bu öğrencilerin bağımsız sınıfları bulunan taşıma merkezi okullarda daha nitelikli eğitim öğretim görmelerini sağlamaktır (Kavak, 1997).

Taşınabilir eğitim uygulamasına 1989-1990 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde Kırıkkale ve Kocaeli illerinde deneme amacı ile "pilot" uygulama olarak başlanmış, başarılı ve verimli olduğu görüldükten sonra diğer illeri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir (MEB, 1994).

Antalya, Çankırı, Çanakkale, Konya, Van, Balıkesir, Eskişehir, Kırıkkale ve Kocaeli illeri de 1990-1991 eğitim öğretim yılında taşınmalı eğitim uygulaması kapsamına alınmış ve bu uygulama 1991-1992 eğitim öğretim yılından itibaren 29 ilin daha katılması ile bu illere bağlı 78 ilçenin 960 köy okulunda devam ettirilmiştir. 1992-1993 eğitim- öğretim yılında ise taşınmalı eğitim sistemine 43 il daha eklenmiş ve bu illere bağlı 325 ilçe ve 938 merkezi içerecek şekilde genişletilmiştir (Büyükkaragöz ve Şahin, 1995).

Aşağıdaki tabloda yıllara göre Türkiye geneli taşınmalı eğitim yapılan okul ve öğrenci sayıları verilmektedir.

Tablo. 6 Yıllara Göre Türkiye Geneli Taşınmalı Eğitim Yapılan Okul ve Öğrenci Sayıları

Türkiye	Taşınan Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı		
				Erkek	Kız	Toplam
2006-2007	6410	-	27 818	363 276	331 053	694 329
2007-2008	5927	7988	23 489	357 652	329 619	687 271
2008-2009	5851	9494	25025	353716	329699	683415
2009-2010	5759	9439	23072	343609	324032	667641
2010-2011	5852	12660	23548	352362	334694	687056
2011-2012	5954	13691	23990	378578	362681	741259

Kaynak: <http://sgb.meb.gov.tr>

Tablo. 6 incelendiğinde 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren her geçen yıl taşınmalı eğitim yapılan okul ve öğrenci sayısının arttığı görülmektedir.

Tablo. 7’de yıllara göre Türkiye geneli taşınmalı eğitim yapılan ilkokul ve ortaokul öğrenci sayıları verilmektedir.

Tablo. 7 Yıllara Göre Türkiye Geneli Taşımali Eğitim Yapılan İlkokul Ve Ortaokul Öğrenci Sayısı

Eğitim-öğretim Yılları	Taşımali Merkez Okul Sayısı	Taşımali Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşımali Okul Sayısı	Taşımali İlkokul Öğrenci Sayısı			Taşımali Ortaokul Öğrenci Sayısı		
				Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam
2012-2013	7037	18401	27635	414172	396637	810809	274362	261943	536305
2013-2014	10551	20654	23880	143238	137830	281068	278196	265826	544022

Kaynak: <http://sgb.meb.gov.tr>

Tablo. 7 incelendiğinde 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren son iki yıl taşımali eğitim yapılan öğrenci sayısının arttığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye’ de 2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren taşıma ve yemek maliyeti verileri gösterilmektedir.

Tablo. 8 Taşıma ve Yemek Maliyeti Verileri

Öğretim Yılları	Taşıma Yemek	Öğrenci Sayısı	Taşıma Ve Yemek Gideri(Tl)	Yıllık Maliyet(Tl)	Günlük Maliyet(Tl)
2010-2011	Taşıma	687.508	498.078.052,36	724,47	4,04
	Yemek	626.575	236.035.128,21	376,71	2,11
2011-2012	Taşıma	741.759	603.081.464,62	893,57	5,16
	Yemek	623.282	245.185.720,00	381,19	2,25
2012-2013	Taşıma	810.909	621.406.673,98	766,31	4,26
	Yemek	636.288	265.415.540,00	378,92	2,11

Kaynak: <http://sgb.meb.gov.tr>

Tabloya göre Türkiye’de taşıma ve yemek maliyeti verileri incelendiğinde son üç yılda taşıma ve yemek toplam giderinin 2.469.202.579,17 Türk Lirası olduğu anlaşılmaktadır

2.14. Şanlıurfa İli'nde Taşınalı İlköğretim Uygulaması

Aşağıdaki tabloda Şanlıurfa İli'nde yıllara göre taşınan öğrenci sayıları ve taşıma merkezi okul sayıları verilmektedir.

Tablo. 9 Şanlıurfa İli'nde Taşınalı Eğitim Yapılan Okul ve Öğrenci Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şanlıurfa	Taşınan Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı		
				Erkek	Kız	Toplam
2006-2007	131	-	908	24396	14471	38840
2007-2008	161	1015	904	24139	16700	40839
2008-2009	178	1134	917	26016	18180	44196
2009-2010	183	1187	900	27436	20892	48328
2010-2011	197	1280	894	28441	23644	52085
2011-2012	226	1454	909	31082	27950	59082

Kaynak: <http://sgb.meb.gov.tr>

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Şanlıurfa İli'nde taşınalı eğitim uygulamasının 2006 yılında başladığı ve taşınan okul ve öğrenci sayısının düzenli olarak arttığı görülmektedir.

Tablo. 10' da Şanlıurfa İli'nde taşınan ilkököl ve ortaokul öğrenci sayıları ve taşıma merkezi okul sayıları verilmektedir.

Tablo. 10 Şanlıurfa İli'nde Taşınan İlkokul Ve Ortaokul Öğrenci Sayıları Ve Taşıma Merkezi Okul Sayıları

EĞİTİM ÖĞRETİM YILI	Taşınan Merkez Okul Sayısı	Taşınan Okulsuz Yerleşim Birimi Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı								
				İlkokul			Ortaokul			Toplam		
				Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam
2012-2013	264	1576	953	11424	11123	22547	25449	22032	47481	36873	33155	70028
2013-2014	523	1623	867	12510	12038	24584	26688	24008	50696	39198	36046	75244

Kaynak: <http://sgb.meb.gov.tr>

Tablo. 10 incelendiğinde Şanlıurfa İli taşınan ilkokul ve ortaokul öğrenci sayıları ve taşıma merkezi okul sayılarının verildiği görülmektedir. Buna göre öğrenci taşımının en fazla yapıldığı eğitim öğretim yılı 2013-2014 olarak görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda 2013-2014 eğitim öğretim yılı Şanlıurfa İli Taşınalı İlköğretim Bilgi Formu verilmektedir.

Tablo. 11 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Şanlıurfa İli Taşınalı İlköğretim Bilgi Formu

İLKÖĞRETİM BİLGİ FORMU 2013-2014 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI																						
İli: Şanlıurfa		ÖĞRENCİ SAYISI																				
İLÇESİ	1.SINIF		2.SINIF		3.SINIF		4.SINIF		5.SINIF		6.SINIF		7.SINIF		8.SINIF		TOPLAM			PLANLANAN ARAÇ SAYISI	YEMEK VERİLECEK ÖĞRENCİ SAYISI	
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	T			
	MERKEZ	1225	1206	1247	1364	902	936	862	856	1765	1798	1508	1776	1610	1814	1258	1720	10377	11470	21847	1651	7872
AKÇAKALE	303	358	439	483	344	336	284	330	689	711	580	706	609	637	515	670	3763	4231	7994	553	958	
BİRECİK	38	53	80	97	47	49	49	55	286	344	236	272	356	335	283	338	1375	1543	2918	203	2918	
BOZOVA	45	48	58	58	43	37	44	52	256	251	244	269	307	285	264	250	1261	1250	2511	226	485	
CEYLANPINAR	42	48	50	47	27	27	44	24	180	157	153	154	169	156	151	162	816	775	1591	126	256	
HALFETİ	14	23	21	26	24	23	13	22	124	107	119	125	184	156	156	154	655	636	1291	105	480	
HARRAN	319	311	319	347	300	290	266	285	629	693	623	675	585	665	485	641	3526	3907	7433	577	2656	
HİLVAN	66	93	102	102	90	74	76	84	197	198	175	201	200	198	213	223	1119	1173	2292	187	2292	
SİVEREK	351	375	735	759	574	612	578	553	1085	1155	1099	1190	997	1077	944	971	6363	6692	13055	1178	-	
SURUÇ	150	145	151	147	107	117	103	110	414	408	375	389	420	421	373	416	2093	2153	4246	321	1890	
VİRANŞEHİR	285	267	318	333	279	277	246	236	550	596	469	537	457	533	412	500	3016	3279	6295	426	2121	
TOPLAM	2838	2927	3520	3763	2737	2778	2565	2607	6175	6418	5581	6294	5894	6277	5054	6045	34364	37109	71473	5553	21928	

Kaynak: Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü Taşınalı Eğitim Şubesi

Tablo. 11’de görüleceği üzere 2013-2014 Eğitim Öğretim yılı Şanlıurfa ili taşımali ilköğretim okul sayısının 277, taşımali öğrenci sayısının 71.473, araç sayısının 5.553, yemek verilen öğrenci sayısının 21.928 olduğu anlaşılmaktadır.

2013-2014 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapora göre il genelinde taşımali eğitim sorunları ve çözümleri şu şekilde özetlenmiştir:

-Şanlıurfa ilinin GAP projesinden dolayı yoğun göç alması sebebiyle nüfusu artmakta, okullar ve derslikler yetersiz kalmaktadır. Bu sebeple en az sekiz derslikli taşıma merkezi okulların yapılması gerekmektedir.

-Birçok köy yolunun bozuk, bazı köy yollarının ise ham yol olması, yağışlı havalarda taşıma işini çok zorlaştırmakta ve yer yer ise imkânsızlaştırmaktadır. Yol yapımına öncelik ve ağırlık verilmesi halinde bu önemli sorun ortadan kalkmış olacaktır.

-Mevcut Taşımali İlköğretim Yönetmeliği taşıma hizmetleri için yeterli olmayıp ihtiyaçlara cevap verememektedir. Yeni bir Taşımali İlköğretim Yönetmeliği’nin hazırlanması gerekmektedir.

-Yeni çıkan 4734 sayılı ihale kanunu hakkında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olunmadığından, ihaleye bakan personele seminer verilmesi, bu seminerde 4734 sayılı ihale kanununda taşımali ilköğretim ve gıda yardımı konularına da yer verilmesi gerekmektedir.

-Taşımali İlköğretim Okullarında yemekhane yapılması ve bu merkezlere birer personel görevlendirilmesi gerekmektedir.

-Taşıma merkezi okulların derslik ve donanım ihtiyaçları öncelikle giderilmeli ve taşıma merkezlerinde kesinlikle ikili öğretim yapılmamalıdır.

-Yapılan kumanya dağıtımları sadece taşıma öğrencilerini değil kesinlikle tüm öğrenci ve personeli kapsamalıdır.

-Taşıma merkezlerinin spor ve sosyal tesisleri, konferans salonu gibi bölümleri eksik olanlar ivedilikle tamamlanmalıdır (Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü Taşımali Eğitim Bürosu Raporu, 2014).

2.15. Taşımali Eğitim İle İlgili Yayın ve Araştırmalar

Taşımali eğitim uygulaması ile ilgili 2005–2006 eğitim-öğretim yılında İstanbul’da Özgün (2007) tarafından bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmanın konusu, “İstanbul’da Taşımali Eğitimin Okul-Veli-Öğrenci Açısından Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Değerlendirilmesi”dir. Özgün (2007) tarafından yapılan bu araştırmanın örneklemi 582 öğrenci, 455 öğrenci velisi, 121 yönetici ve öğretmendir. Araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Bu araştırmada, taşımali eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri şu biçimde belirtilmiştir (Özgün, 2007, 109-112):

-Taşıma ile farklı yerleşim birimlerinden gelen öğrencilerin eğitim faaliyetlerine, sosyal etkinliklere daha çok katıldıkları,

-Taşıma ile değişik yerleşim birimlerinden gelen öğrencilerde temizlik, giyim ve görgü kurallarına uyma davranışlarının önceki duruma göre daha fazla geliştiği,

-Taşıma ile değişik yerleşim birimlerinden gelen öğrencilerin konuşmalarında şive farklılıklarının zamanla ortadan kalktığı ve Türkçe’ yi daha iyi konuşmaya başladıkları,

-Taşımali eğitim kapsamında öğrencisi taşıma merkezine taşınan yerleşim birimlerinin okullarına öğretmen atamasının yapılmamasından dolayı tasarruf sağlandığı,

-Taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin taşıma merkezi okullarda yemek yiyecek bir ortamlarının bulunmaması ve bu okullarda dağıtılan yemeklerin istenen düzeyde olmaması gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Taşımali eğitim uygulaması ile ilgili başka bir araştırma ise, 2005–2006 eğitim-öğretim yılında Kastamonu, Çankırı ve Karabük illerini kapsayan ve betimsel yöntemle yapılan ve 14 okulda, 38 okul yöneticisinin, 256 öğretmenin, 440 öğrencinin ve 155 araç şoförünün katıldığı 889 kişiden oluşan bir araştırmadır. Bu araştırma Receptoğlu (2006) tarafından yapılmıştır. Bu araştırmada, taşımali eğitimin olumlu ve olumsuz etkileri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir (Receptoğlu, 2006, 138-142):

- Taşımali eğitim uygulamasının BSİO’ larda verilen eğitime göre daha verimli ve etkili olduğu, yönetici, öğretmen, öğrenci ve şoförlerin genelde taşımali ilköğretim uygulamasından memnun oldukları görülmüştür.

- Araştırmadan varılan sorunlar ise taşıma merkezi okulların laboratuvar, ders araç ve gereç, kütüphane, spor salonu, bilişim ve teknoloji sınıfı gibi konularda yetersiz oluşu, taşıma merkezi okullarda yemek için uygun bir yerin ve hizmetli personelin olmayışı, sosyal ve kültürel faaliyetlerin yetersizliği ve öğrencilerin bu faaliyetlere yeterince katılamamasıdır.

Ayrıca araç-gereç ve laboratuvar yetersizlikleri yanında şube öğretmenlerinin eksikliği de dikkate değerdir.

- Yine iklim şartları nedeni ile yolların kapanmasının taşımayı zorlaştırmakta olduğu; taşıma araçlarında emniyet kemeri bulunmadığı, şoförlerin sigara içtiği, sınıfların çok kalabalık olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Taşınmalı eğitim uygulaması ile ilgili Bolu ilinde, 15 taşıma merkezi ilköğretim okulunda 21 yönetici, 233 öğretmen ve 517 öğrenciyi kapsayan betimsel bir alan araştırması Kabaş tarafından yapılmıştır (Kabaş, 2006, 104-110). Kabaş tarafından yapılan bu araştırmada yer alan yönetici, öğretmen ve veliler, harcamaların yetersiz olduğu, öğrenciler dışında kişilerin taşıma araçlarına alındığı, taşıma merkezi okulların fiziksel yetersizliği, taşınmalı ile gelen öğrencilerin yorgun düşmesi, kışın mevsime ve yola bağlı olarak taşımının güçleşmesi, şoförlerin yeteri kadar eğitilmiş olmaması, taşınan okul öğrencisinin taşıma ile geldiği merkez okulunda uyum sorunu ile karşılaştığı ve okul başarısını düşürdüğü ve taşıma merkezi okullarda yemek için uygun yerin olmaması şeklinde sorunlar belirtmişlerdir.

Taşınmalı ilköğretim uygulaması ile ilgili bir araştırma da Erzurum’ da tarama modelinde, “Taşınmalı İlköğretim Uygulaması” adıyla (Küçüköğlü, 2001) yapılmıştır. Küçüköğlü tarafından yapılan bu araştırma, taşınmalı eğitim öğretmen ve yönetici görüşlerini kapsamaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre taşıma merkezi okulların fiziki yapısındaki yetersizlik, sınıf mevcutlarının kalabalık oluşu, başarı düzeyinin düşük oluşu, yemek yerinin olmaması ve hizmetli personelin bulunmaması gibi sorunlar öne çıkmaktadır. Aynı araştırmada özetle, taşınmalı eğitimin, BSİO uygulamasını azalttığı fakat bir başarı sağlanamadığı gibi finansman ve taşımadan kaynaklanan birçok sorunun çözülemediği ortaya konmuştur.

Taşınmalı ilköğretim uygulaması ile ilgili bir diğer araştırma da Çankırı ilinde taşınmalı eğitim okullarında yaşanan sorunların ve bu sorunlara ait çözüm önerilerinin tespiti amacı ile Özkan (1997) tarafından yapılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre Taşıma merkezi okulların fiziki sorunları, öğretmen ve personel ihtiyaçları, öğrencilerin öğle yemeği problemleri, şoförlerin eğitim ve davranış sorunları, iklim ve yol şartlarına bağlı yaşanan problemler devam etmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan yöntem ve araştırmanın uygulandığı örneklem gruplarının özellikleri anlatılmaktadır. Araştırmanın yöntemi, ölçme araçları, evreni, örneklem verilerinin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, yürürlükte olan bir uygulamanın mevcut durumunu, özelliklerini belirlemek amacı ile için yapılan betimsel bir taramadır. Betimsel taramalarda olgu ya da olaylar, olduğu şekliyle ele alınır (Karasar, 1998, 81). Bu araştırmada yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerinden yola çıkarak taşınmalı eğitim uygulaması ile ilgili mevcut durumu incelenmeyi amaçlamaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim- öğretim yılında Şanlıurfa İli taşıma merkezi okullarda görev yapan 5545 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise 2013-2014 eğitim- öğretim yılında Şanlıurfa İli'ndeki 28 taşıma merkezi okulda görev yapan 459 öğretmen, 79 yönetici oluşturmaktadır.

Örneklem seçiminde tabakalı ve tesadüfi örnekleme metodu kullanılmıştır. Bu metot, evrenin belli bir kritere göre alt gruplara (yönetici-öğretmen) ayrıldığı, ve her alt grubun evren içindeki oranına göre temsil edildiği bir örnekleme metodudur (Karasar, 1999, 113-114). Buna göre oluşturulan iki tabakaya ilişkin hesaplamalar aşağıdaki gibidir:

1. Tabaka (Öğretmenler): $5005/5545 = \%90.2$
2. Tabaka (Yöneticiler) : $540/5545 = \%9.8$

Yukarıda açıklandığı üzere çalışma evreninin %90.2'sini öğretmenler; %9.8'ini ise yöneticiler oluşturmaktadır. %97 güvenirlilik düzeyi ile ulaşılması gereken en az öğretmen sayısı 431'dir. Yönetici sayısının az olması nedeniyle, yöneticilerin yaklaşık %10'una ulaşılması yeterli bulunmuştur.

Çalışma örneklemine ait istatistik veriler Tablo. 12' de gösterilmiştir.

Tablo. 12 Araştırmanın Çalışma Örneklemine Ait Sayısal Veriler

S.NO	OKUL ADI	İL İLÇE	YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN ANKETİ
1	Sevimli İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Akçakale	18
2	Yakacık İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Harran	10
3	Kırlık İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Viranşehir	23
4	Bostancılar İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Suruç	13
5	Yaylak İmam Hatip Ortaokulu	Şanlıurfa/Bozova	13
6	Düzenli İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	14
7	Turluk İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	19
8	Yardımcı İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	24
9	Keçikıran İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	17
10	Görenler İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	24
11	Göbeklitepe İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	40
12	Ulubağ İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	37
13	Payamlı İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	12
14	Çamlıdere İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	25
15	Örencik İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	22
16	Şenocak İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	26
17	Yeniköy İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	13
18	Günbalı İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	14
19	Gürpınar İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Haliliye	16
20	Emine Belkis Akyüz İlk/ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	15
21	Kurucuk İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	13
22	Uğurlu İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	20
23	Kırkmağara İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	20
24	Küçükhan İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	18
25	Payamlı İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	15
26	Hamurkesen İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	21
27	Mamuca İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Eyyübiye	17
28	Gürpınar İlkokulu/Ortaokulu	Şanlıurfa/Karaköprü	13
TOPLAM			538

Tablo. 12’ den anlaşılacağı üzere Şanlıurfa ilinde çalışma örneklemini oluşturan 28 taşıma merkezi okulda toplam 538 adet yönetici ve öğretmen anketi değerlendirmeye alınmıştır.

3.3.Verilerin Toplanması

“Taşımali Eğitim Yapılan Okullardaki Yönetici ve Öğretmenlerin Taşımali Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)” araştırmasında veri toplama aracı olarak Adem KÜÇÜK (2010) tarafından geliştirilen ve “Taşımali İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar’ (Aksaray İli Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde kullanılan ölçek kullanılmıştır.

Taşımali ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin karşılaştığı sorunları ve bu sorunların yaşanma sıklığını ortaya koymak için Adem KÜÇÜK tarafından geliştirilen Taşımali İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar Ölçeğinin geliştirilmesi amacıyla literatür taraması yapılmış, bu alanda çalışılmış diğer tez çalışmaları incelenmiştir. Ölçekte, 5’ li Likert tipi dereceleme kullanılmış olup her bir soru, sırasıyla; “Her Zaman” (1), “Sıklıkla” (2), “Ara sıra” (3), “Nadiren” (4) ve “Hiçbir Zaman” (5) seçeneklerine göre verilen yanıtlarla değerlendirilmiştir (Küçük, 2010, 46,47).

Taşımali Eğitim Yapılan Okullardaki Yönetici ve Öğretmenlerin Taşımali Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği) adlı araştırmada kullanılan anketler bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturan taşıma merkezi okullardaki yönetici ve öğretmenlere 2014 Şubat ve mart ayları içinde, araştırmacı tarafından bizzat uygulanmıştır. Araştırma için alınan izin belgesi ve anketler, “EKLER” bölümünde gösterilmektedir.

Tablo. 13 Anketlerin Geriye Dönüş Oranı

Gruplar	Uygulanan Anket Sayısı	Değerlendirilen Anket Sayısı	Anketlerin Geriye Dönüş Oranı (%)
Yönetici	79	79	100
Öğretmen	459	459	100
Toplam	538	538	100

Tablo. 13 incelendiğinde araştırmacı tarafından dağıtılan tüm anketlerin geri döndüğü görülmektedir.

3.4.Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Küçük (2010) tarafından geliştirilen ölçeğin ön uygulaması için hesaplanan Cronbach Alpha (α) güvenilirliği katsayısı 0,907 bulunmuştur. Beş faktörden oluşan ölçeğin faktörlere ait güvenilirlik katsayı değerleri aşağıda verilmiştir.

	Faktörler Cronbach Alpha(α) Güvenirliği Katsayısı
1. Faktör (Okul-Veli İlişkileri)	.877
2. Faktör (Servis Hizmetleri)	.863
3. Faktör (Yemek Hizmetleri)	.877
4. Faktör (Eğitim-Öğretim Hizmetleri)	.794
5. Faktör (İş Yükü Durumu)	.872

Ölçek, Varimax yöntemiyle yapılan faktör analizine göre toplam varyansın %64,389'unu açıklayan beş boyuttan oluşmaktadır. Büyüköztürk (2007: 125)' e göre açıklanan varyans, toplam varyansın 2/3'ünü açıkladığı için yeterli görülebilir (Aktr. Küçük, 2010).

Ölçeğin geçerliliği çalışmasında ise ölçekteki maddeler üzerinde toplanan veriler üzerinde yapılan analizlerde; Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterliliği testi değeri 0,775 , Bartlett's küresellik testinin ki kare değeri 2764,801 olarak bulunmuştur (p=0,000). Bu durum ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir (Küçük, 2010).

Bu araştırma sürecinde elde edilen veriler SPSS 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar olan sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Diğer yandan iki düzeyli değişkenlerde t testi, üç ve daha fazla düzeyli değişkenler için tek boyutlu varyans analizi tekniği kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmada yer alan öğretmenlerden ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmada yer alan katılımcılardan ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

4.1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda örneklem grubunun demografik değişkenlere göre dağılımı ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo. 14 Tanımlayıcı Özelliklerin Dağılımı

Tablolar	Gruplar	Frekans(f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Bay	313	58,2
	Bayan	225	41,8
	Toplam	538	100,0
Yaş	20-29	381	70,8
	30-39	132	24,5
	40 Yaş üstü	25	4,6
	Toplam	538	100,0
Görev	Yönetici	79	14,7
	Öğretmen	459	85,3
	Toplam	538	100,0
Yerleşim	Köy	456	84,8
	İlçe ve Kasaba	25	4,6
	İl Merkezi	57	10,6
	Toplam	538	100,0
Taşınmalı Öğrenci Sayısı	120 ve Altı	55	10,2
	120 üstü	483	89,8
	Toplam	538	100,0

Tablo. 14' te görüldüğü üzere katılımcıların cinsiyet değişkenine göre 313' ü (%58,2) bay, 225' i (%41,8) bayan; katılımcıların yaş değişkenine göre 381' i (%70,8) 20-29, 132'si (%24,5) 30-39, 25' i (%4,6) 40 yaş üstü; katılımcıların görev değişkenine göre 79' u (%14,7) yönetici, 459' u (%85,3) öğretmen; katılımcıların yerleşim değişkenine göre 456' sı (%84,8) Köy, 25' i (%4,6) ilçe ve kasaba, 57' si (%10,6) İl merkezi, katılımcıların taşınmalı öğrenci

sayısı değişkenine göre 55' i (%10,2) 120 ve altı öğrenci mevcudu olan okullarda, 483' ü (%89,8) 120 ve üstü öğrenci mevcudu olan okullarda görev yapmaktadır.

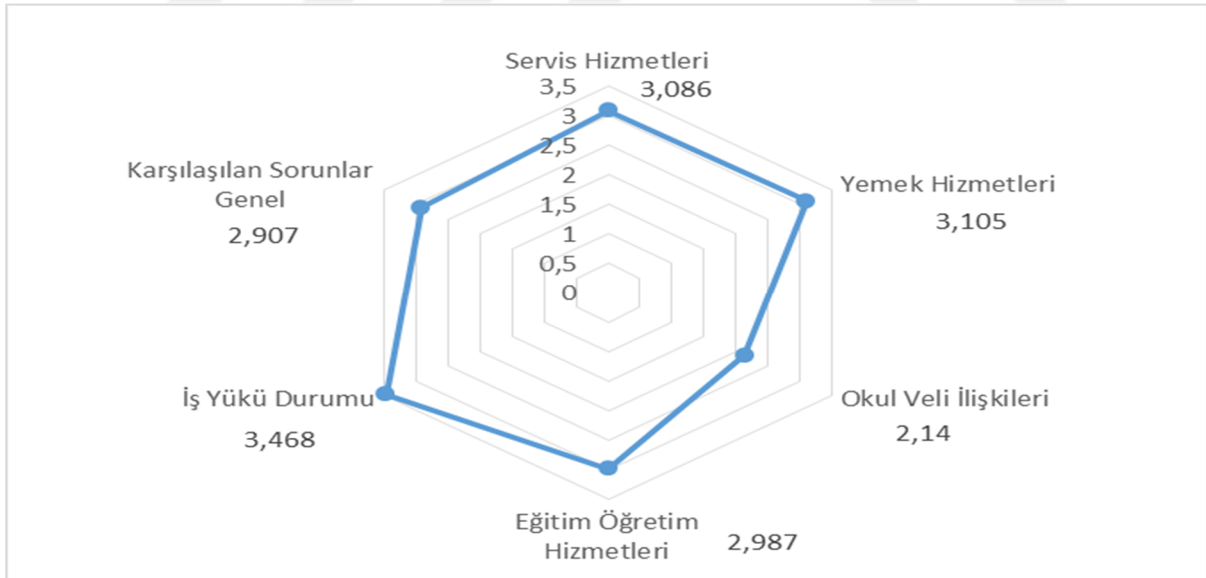
4.2. Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda örneklem grubunun taşınmalı eğitimde karşılaşılan sorunlara ilişkin dağılım ve yüzdeleri verilmiştir.

Tablo. 15 Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyi

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Servis Hizmetleri	538	3,086	0,874	1,000	5,000
Yemek Hizmetleri	538	3,105	1,128	1,000	5,000
Okul Veli İlişkileri	538	2,140	0,926	1,000	5,000
Eğitim Öğretim Hizmetleri	538	2,987	0,867	1,000	5,000
İş Yükü Durumu	538	3,468	1,199	1,000	5,000
Karşılaşılan Sorunlar Genel	538	2,907	0,690	1,000	5,000

Araştırmada yer alan yer alan katılımcıların “servis hizmetleri” düzeyi orta (\bar{X} =3,086); “yemek hizmetleri” düzeyi orta (\bar{X} =3,105); “okul veli ilişkileri” düzeyi zayıf (\bar{X} =2,140); “eğitim öğretim hizmetleri” düzeyi orta (\bar{X} =2,987); “iş yükü durumu” düzeyi yüksek (\bar{X} =3,468); “karşılaşılan sorunlar genel” düzeyi orta (\bar{X} =2,907) olarak saptanmıştır.

Şekil. 1 Araştırmada Yer Alanların Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar Algı Düzey Ortalamaları

Şekil. 1’ de görüleceği üzere araştırmada yer alan katılımcıların “servis hizmetleri” düzeyi orta; “yemek hizmetleri” düzeyi orta; “okul veli ilişkileri” düzeyi zayıf; “eğitim

öğretim hizmetleri” düzeyi orta; “iş yükü durumu” düzeyi yüksek ve “karşılaşılan sorunlar genel” düzeyi orta düzeyde saptanmıştır.

4.3. Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar Algı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Bulgu ve Yorumları

Aşağıdaki tabloda araştırmada yer alan okul yöneticileri ve öğretmenlerin taşımali eğitimde karşılaşılan sorunlar algı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre sonuçları verilmiştir.

Tablo. 16 Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yaşa Göre Ortalamaları

		Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Servis Hizmetleri	1	20-29	381	3,095	0,881	3,402	0,034	3 > 1 3 > 2
	2	30-39	132	2,985	0,850			
	3	40 Yaş üstü	25	3,474	0,801			
Yemek Hizmetleri	1	20-29	381	3,160	1,156	1,747	0,175	
	2	30-39	132	2,947	1,034			
	3	40 Yaş üstü	25	3,096	1,134			
Okul Veli İlişkileri	1	20-29	381	2,163	0,940	6,310	0,002	3 > 1 1 > 2 3 > 2
	2	30-39	132	1,976	0,820			
	3	40 Yaş üstü	25	2,664	1,050			
Eğitim Öğretim Hizmetleri	1	20-29	381	3,002	0,884	0,398	0,672	
	2	30-39	132	2,932	0,791			
	3	40 Yaş üstü	25	3,053	1,000			
İş Yükü Durumu	1	20-29	381	3,529	1,186	2,433	0,089	
	2	30-39	132	3,269	1,238			
	3	40 Yaş üstü	25	3,580	1,115			
Karşılaşılan Sorunlar Genel	1	20-29	381	2,934	0,690	3,855	0,022	1 > 2 3 > 2
	2	30-39	132	2,786	0,642			
	3	40 Yaş üstü	25	3,144	0,837			

Tablo. 16 incelendiğinde araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F=3,402$; $p=0.034<0.05$). Farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizi yapılmıştır. Yaşı 40 yaş üstü olan katılımcıların servis hizmetleri puanları ($\bar{X}=3,474$), yaşı 20-29 olan katılımcıların servis hizmetleri puanlarından ($\bar{X}=3,095$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olan katılımcıların servis hizmetleri puanları ($\bar{X}=3,474$), yaşı 30-39 olan katılımcıların servis hizmetleri puanlarından ($\bar{X}=2,985$) yüksek

bulunmuştur. Yaşı 40 ve üstü olan katılımcıların servis hizmetleri boyutunda yüksek düzeyde katılım belirterek, servis hizmetlerinde sorunlar olduğunu belirtmeleri, yaş ve kıdem açısından diğer katılımcılardan daha akılcı ve sağduyulu düşündükleri, sorunları dile getirmede tecrübenin verdiği bir özgüvene sahip oldukları biçiminde değerlendirilebilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=1,747$; $p=0,175>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F=6,310$; $p=0.002<0.05$). Farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizi yapılmıştır. Yaşı 40 yaş üstü olanların okul veli ilişkileri puanları ($2,664 \pm 1,050$), yaşı 20-29 olanların okul veli ilişkileri puanlarından ($\bar{X}=2,163$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 20-29 olanların okul veli ilişkileri puanları ($\bar{X}=2,163$), yaşı 30-39 olanların okul veli ilişkileri puanlarından ($\bar{X}=1,976$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların okul veli ilişkileri puanları ($\bar{X}=2,664$), yaşı 30-39 olanların okul veli ilişkileri puanlarından ($\bar{X}=1,976$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 ve üstü olan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre diğer yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermesinin nedeni zamanla kazanılan mesleki tecrübe olarak değerlendirilebilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=0,398$; $p=0,672>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=2,433$; $p=0,089>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel

açından anlamlı bulunmuştur ($F=3,855$; $p=0,022<0,05$). Farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizi yapılmıştır. Yaşı 20-29 olanların karşılaşılan sorunlar genel puanları ($\bar{X}=2,934$), yaşı 30-39 olanların karşılaşılan sorunlar genel puanlarından ($\bar{X}=2,786$) yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların karşılaşılan sorunlar genel puanları ($\bar{X}=3,144$), yaş 30-39 olanların karşılaşılan sorunlar genel puanlarından ($\bar{X}=2,786$) yüksek bulunmuştur. Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre değerlendirildiğinde katılımcılar arasından mesleğe yeni başlamanın vermiş olduğu deneyimsizliğe ve meslekte yaş ilerlemesi sonucu meydana gelen tükenmişliğe ve usanmaya bağlanabilir.

Aşağıdaki tabloda taşımali eğitimde karşılaşılan sorun düzeyinin yerleşim yerine göre ortalamalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 17 Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yerleşim Yerine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Servis Hizmetleri	Köy	456	3,122	0,868	2,779	0,063
	İlçe Ve Kasaba	25	2,954	0,770		
	İl mrk/mrkzilçe	57	2,850	0,933		
Yemek Hizmetleri	Köy	456	3,139	1,101	2,529	0,081
	İlçe Ve Kasaba	25	2,632	1,267		
	İl mrk/mrkzilçe	57	3,035	1,243		
Okul Veli İlişkileri	Köy	456	2,160	0,915	0,667	0,514
	İlçe Ve Kasaba	25	2,016	0,904		
	İl mrk/mrkzilçe	57	2,039	1,026		
Eğitim Öğretim Hizmetleri	Köy	456	3,008	0,868	0,852	0,427
	İlçe Ve Kasaba	25	2,907	0,646		
	İl mrk/mrkzilçe	57	2,860	0,937		
İş Yükü Durumu	Köy	456	3,492	1,198	1,705	0,183
	İlçe Ve Kasaba	25	3,620	1,356		
	İl mrk/mrkzilçe	57	3,202	1,117		
Karşılaşılan Sorunlar Genel	Köy	456	2,935	0,685	2,474	0,085
	İlçe Ve Kasaba	25	2,744	0,500		
	İl mrk/mrkzilçe	57	2,755	0,778		

Araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=2,779$; $p=0,063>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=2,529$; $p=0,081>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=0,667$; $p=0,514>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=0,852$; $p=0,427>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=1,705$; $p=0,183>0.05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($F=2,474$; $p=0,085>0.05$).

Aşağıdaki tabloda taşınmalı eğitimde karşılaşılan sorun düzeyinin cinsiyete göre ortalamalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 18 Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Servis Hizmetleri	Bay	313	3,117	0,868	0,981	0,327
	Bayan	225	3,042	0,882		
Yemek Hizmetleri	Bay	313	3,038	1,112	-1,606	0,109
	Bayan	225	3,196	1,146		
Okul Veli İlişkileri	Bay	313	2,113	0,911	-0,817	0,414
	Bayan	225	2,179	0,948		
Eğitim Öğretim Hizmetleri	Bay	313	2,963	0,845	-0,758	0,449
	Bayan	225	3,021	0,897		
İş Yükü Durumu	Bay	313	3,395	1,218	-1,667	0,096
	Bayan	225	3,569	1,167		
Karşılaşılan Sorunlar Genel	Bay	313	2,886	0,690	-0,856	0,392
	Bayan	225	2,937	0,690		

Tablo. 18' de görüleceği üzere, araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,981$; $p=0,327>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,606$; $p=0,109>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,817$; $p=0,414>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,758$; $p=0,449>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,667$; $p=0,096>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,856$; $p=0,392>0,05$).

Aşağıdaki tabloda taşımali eğitimde karşılaşılan sorun düzeyinin göreve göre ortalamalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 19 Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Göreve Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Servis Hizmetleri	Yönetici	79	2,998	0,900	-0,961	0,337
	Öğretmen	459	3,101	0,869		
Yemek Hizmetleri	Yönetici	79	2,679	0,922	-3,676	0,000
	Öğretmen	459	3,178	1,145		
Okul Veli İlişkileri	Yönetici	79	2,008	0,867	-1,378	0,169
	Öğretmen	459	2,163	0,935		
Eğitim Öğretim Hizmetleri	Yönetici	79	2,863	0,905	-1,383	0,167
	Öğretmen	459	3,009	0,859		
İş Yüğü Durumu	Yönetici	79	3,348	1,289	-0,958	0,338
	Öğretmen	459	3,488	1,183		
Karşılaşılan Sorunlar Genel	Yönetici	79	2,732	0,694	-2,461	0,014
	Öğretmen	459	2,937	0,685		

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,961$; $p=0,337>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3,676$; $p=0,000<0,05$). Öğretmenlerin yemek hizmetleri puanları ($\bar{X}=3,178$), yöneticilerin yemek hizmetleri puanlarından ($\bar{X}=2,679$) yüksek bulunmuştur. Araştırmada yer alan öğretmenlerin yemek hizmetleri puanlarının ortalamalarının görev değişkenine göre yöneticilerin yemek hizmetleri puanlarına göre yüksek bulunması, öğretmenlerin yöneticilere göre daha az sorumluluğa sahip olmaları ve buna bağlı olarak da sorgulanmalarının daha az olması şeklinde değerlendirilebilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,378$; $p=0,169>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla

yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,383$; $p=0,167>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,958$; $p=0,338>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2,461$; $p=0,014<0,05$). Öğretmenlerin karşılaşılan sorunlar genel puanları ($\bar{X}=2,937$), yöneticilerin karşılaşılan sorunlar genel puanlarından ($\bar{X}=2,732$) yüksek bulunmuştur. Araştırmada yer alan öğretmenlerin karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının görev değişkenine göre yöneticilerin karşılaştığı sorunlar genel puanlarına göre yüksek olması; öğretmenlerin sınıftaki eğitim öğretim faaliyetlerinin yanı sıra, nöbet hizmetleri ve öğrenci taşıma hizmetleri iş yükünün getirmiş olduğu yorgunluk ve stres nedenlerine bağlı olarak değerlendirilebilir.

Aşağıdaki tabloda taşımali eğitimde karşılaşılan sorunların göreve göre ortalamalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 20 Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunların Göreve Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
1.Servis Şoförlerinin Yeterli Eğitime Sahip Olmamalarıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,228	1,109	-	0,012
	Öğretmen	459	2,569	1,108	2,524	
2.Servislere Öğrenci Dışında Yolcu Alınmasıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,494	1,142	-	0,056
	Öğretmen	459	3,754	1,109	1,917	
3.Servis Araçlarının Yolcu Kapasiteleri üstünde Öğrenci Taşımalarına Bağlı Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,279	1,208	0,847	0,397
	Öğretmen	459	3,150	1,247		
4.İhaleye Alan Araçların Yetersizlikleriyle İlgili (ısıtma, emniyet Tedbirleri, havalandırma vb.) Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,684	1,127	-	0,532
	Öğretmen	459	2,776	1,222	0,625	
5.Taşıma Esnasında Öğrencilerin Servis Aracı İçerisindeki Olumsuz Davranışlarıyla (gürültü Yapma, camdan Sarkma, ayakta Yolculuk Yapma vb.) İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,734	1,034	-	0,897
	Öğretmen	459	2,752	1,121	0,129	

6.Servis Şoförlerinin Hareket Saatlerine Uymaları İle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,304	1,213	-	0,590
	Öğretmen	459	3,381	1,173	0,539	
7.Servis Şoförlerinin Araç Kullanmaları Esnasındaki Olumsuz Davranışlarıyla (sigara İçme, yüksek Sesle Müzik Dinleme Vb.)İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,266	1,174	-	0,693
	Öğretmen	459	3,322	1,179	0,395	
8.Taşımali Öğrenciler İçin Gelen Yemeğin Sağlığa Uygunluğu Ve Hijyen Bakımından Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,937	1,102	-	0,000
	Öğretmen	459	3,460	1,206	3,604	
9.Taşımali Öğrenciler İçin Gelen Yemeğin Besin Değerinin Yetersizliği İle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,949	1,073	-	0,000
	Öğretmen	459	3,436	1,217	3,334	
10.Taşımali Öğrenciler İçin Gelen Yemeğin İhale Bedeline Uygun Kalite Ve Değerde Olmamasıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,785	1,034	-	0,000
	Öğretmen	459	3,268	1,298	3,140	
11.Taşımali Öğrenciler İçin Gelen Yemeğin Öğrenciyi Doyuracak Miktarda Olmamasıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,835	1,170	-	0,036
	Öğretmen	459	3,144	1,315	1,954	
12.Taşımali Öğrenciler İçin Gelen Yemeğin Yenilebilmesi İçin Uygun Yer Olmamasıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	1,886	1,132	-	0,000
	Öğretmen	459	2,582	1,555	3,805	
13.Taşımali Gelen Öğrencilerin Evlerinin Okula Uzak Olması Nedeni İle Bu Öğrenci Velilerinin Veli Toplantılarına Katılmamaları Ve Rutin Okul Ziyaretlerinde Bulunmamaları İle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	1,823	0,958	-	0,263
	Öğretmen	459	1,965	1,057	1,121	
14.Taşımali Gelen Öğrenci Velilerinin Okul Aile Birliği Ve OGYE (okul Geliştirme Ve Yönetim Ekibi) Gibi Çalışma Gruplarında Aktif Görev Almamaları İle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	1,937	1,042	-	0,149
	Öğretmen	459	2,126	1,085	1,444	
15.Taşımali Gelen Öğrencilerin Evlerinin Okul Uzak Olması Sebebiyle Bu Öğrenci Velileriyle Okulda Görev Yapan Öğretmenler Arasında İletişim Sorunları Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	1,975	0,974	-	0,248
	Öğretmen	459	2,126	1,093	1,157	
16.Taşımali Gelen Öğrencilerin Evlerinin Okula Uzak Olması Nedeniyle Bu Öğrenci Velilerinin " Veli Sözleşmesi " Gereği Görevlerini Yerine Getirmemeleri İle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,051	1,024	-	0,151
	Öğretmen	459	2,240	1,089	1,437	

17. Taşmalı Gelen Öğrencilerin Evlerinin Okula Uzak Olması Sebebiyle Bu Öğrencilerin Velilerinin Resmi Bayram Ve Anma Programlarına Katılamamalarına İlişkin Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,253	1,126	-	0,456
	Öğretmen	459	2,357	1,150	0,746	
18.Taşmalı Gelen Öğrencilerin Okul Ve Ders Dışı Etkinliklere (egzersiz Çalışması, kurs, etüt Çalışması vb.) Katılamamasıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,241	1,273	-	0,242
	Öğretmen	459	2,412	1,189	1,170	
19.Taşmalı Gelen Öğrencilerin Servis Araçlarıyla Yolculuk Yapmaları Sebebiyle(yorgunluk, bulantı, baş Ağrısı vb.) Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,519	1,131	0,762	0,447
	Öğretmen	459	3,418	1,077		
20.Taşmayla Gelen Özellikle Alt Sınıf Öğrencilerin Fiziksel İhtiyaçlarını Karşıluyamamalarıyla İlgili (yemeklerini Kendi Başlarına Yiyememeleri, tuvalet Eğitimi Tam Olarak Almamış Olmaları Gibi)sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,101	1,150	-	0,801
	Öğretmen	459	3,137	1,173	0,253	
21.Taşmalı Gelen Öğrencilerin Öğlen Arasında Evlerine Gidememeleriyle İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,810	1,340	-	0,026
	Öğretmen	459	3,185	1,382	2,237	
22.Özellikle İkinci Kademesi Taşınan Okullardan Gelen Öğrencilerin Yeni Okul Ve Sınıf Ortamına Uyum Sağlayamamalarıyla İlgili Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,101	1,081	-	0,420
	Öğretmen	459	3,214	1,151	0,807	
23. Özellikle İkinci Kademesi Taşınan Okullardan Gelen Öğrencilerin Öğrenim Seviyelerine Bağlı Olarak Sınıfta Oluşabilecek Seviye Farklılıklarından Kaynaklanan Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	2,405	1,335	-	0,064
	Öğretmen	459	2,686	1,230	1,853	
24.Taşıma Merkezi Okullarda İş Yükünün Fazla Olmasına Bağlı Olarak Öğretmenlerin Olumsuz Tutum Ve Davranışlarından Kaynaklanan Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,317	1,316	-	0,403
	Öğretmen	459	3,447	1,269	0,838	
25. Taşıma Merkezi Okullarda İş Yükünün Fazla Olmasına Bağlı Olarak Okul Yöneticilerinin (müdür, müdür Başyardımcısı, müdür Yardımcısı) olumsuz Tutum Ve Davranışlarından Kaynaklanan Sorunlar Yaşanmaktadır.	Yönetici	79	3,380	1,362	-	0,334
	Öğretmen	459	3,529	1,254	0,967	

Araştırmada yer alan katılımcılar 1. maddeye ilişkin olarak servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşadıklarını belirtmektedirler. Katılımcıların puan

ortalamlarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2,524$; $p=0,012<0,05$). Öğretmenlerin 1. maddeye ilişkin olarak (servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ($\bar{X}=2,569$), yöneticilerin (servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) maddesindeki puanlarından ($\bar{X}=2,228$) yüksek bulunmuştur. Araştırmada yer alan öğretmenlerin 1. maddedeki (Servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre yöneticilerin 1. maddedeki (Servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek olmasını; taşımalı öğrencilerin okula geliş-gidişlerinde öğretmenler tarafından sayılarak indirilip-bindirilmesi, şoförlerin imzasının alınması işlerini yürütürken şoförler ile daha çok muhatap olmalarından kaynaklı olduğu biçiminde değerlendirilebilir. Baş (2001), Kabaş (2006) ve Küçük (2010)'ün yaptıkları araştırma sonuçlarına göre; servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunların yaşandığı ve bu sonuçların taşımalı eğitimde sorunlara yol açtığı ortaya konmuştur.

Katılımcıların 2. maddedeki (Servislere öğrenci dışında yolcu alınmasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,917$; $p=0,056>0,05$). Karakütük (1996), Büyükboyacı (1998), Kabaş (2006), Reçepoğlu (2006), Özgün (2007) ve Küçük (2010)'ün yaptığı araştırmalarda, servis araçlarına öğrenci dışında yöre halkından yolcu alındığı, bunun da taşımalı eğitimde sorunlara yol açtığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 3. maddedeki (Servis araçlarının yolcu kapasiteleri üstünde öğrenci taşımalarına bağlı sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,847$; $p=0,397>0,05$).

Katılımcıların 4.maddedeki (İhaleyi alan araçların yetersizlikleriyle ilgili; ısıtma, emniyet tedbirleri, havalandırma vb. sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,625$; $p=0,532>0,05$). Altunsaray (1996) ve Kabaş (2006) yapmış oldukları çalışmalarda kışın araçların yeterince ısınmadığını, araç bakımlarının düzenli olarak yapılmadığı sonucuna

ulaşırken Küçük (2010) yaptığı araştırmada ihaleyi alan araçların yetersizlikleriyle ilgili (ısıtma, emniyet tedbirleri, havalandırma vb.) sorunlar yaşandığı tespitine ulaşmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 5. maddedeki (Taşıma esnasında öğrencilerin servis aracı içerisindeki olumsuz davranışlarıyla; gürültü yapma, camdan sarkma, ayakta yolculuk yapma vb. ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,129$; $p=0,897>0,05$).

Katılımcıların 6. maddedeki (Servis şoförlerinin hareket saatlerine uymaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,539$; $p=0,590>0,05$). Altunsaray (1996)' in ulaştığı sonuç, bu sonuçlar paralelinde olup, Küçük (2010)' ün yaptığı araştırmada ise, servis şoförlerinin hareket saatlerine uymamalarıyla ilgili sorunların nadiren yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 7. maddedeki (Servis şoförlerinin araç kullanmaları esnasındaki olumsuz davranışlarıyla; sigara içme, yüksek sesle müzik dinleme vb. ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,395$; $p=0,693>0,05$). Receptoğlu (2006)' nun araştırmasında, servis şoförlerinin araç içerisinde sigara içmesi ile ilgili sorunların yaşandığı tespitine ulaşılmıştır. Küçük (2010)' ün araştırmasında da servis şoförlerinin araç kullanmaları esnasındaki olumsuz davranışlarıyla (sigara içme, yüksek sesle müzik dinleme vb.) ilgili sorunların nadiren yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların 8. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3,604$; $p=0,000<0,05$). Öğretmenlerin 8. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ($\bar{X}=3,460$), yöneticilerin 8. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa

uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=2,937$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 8.taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır puanlarının, yöneticilerden yüksek olması; öğretmenlerin görev nedeni ile yöneticilere göre daha rahat bir şekilde eleştiri yapmalarına bağlanabilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların 9.maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3,334$; $p=0,000<0,05$). Öğretmenlerin 9.maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ($\bar{X}=3,436$), yöneticilerin 9.maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=2,949$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 9. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarının, yöneticilerin 9.maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmasını yine öğretmenlerin yöneticilikten uzak olmalarına ve daha rahat eleştiri yapabilmelerine bağlanabilir.

Katılımcıların 10. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3,140$; $p=0,000<0,05$). Öğretmenlerin 10. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanları ($\bar{X}=3,268$), yöneticilerin 10. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=2,785$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 10. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanlarının, yöneticilerin 10. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmasını yöneticilerin öğretmenlere göre genel geğer yaklaşımlarına ve yönetimsel eleştirden kaçınmaları şeklinde değerlendirilebilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-1,954$; $p=0,036<0,05$). Öğretmenlerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanları ($\bar{X}=3,144$), yöneticilerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=2,835$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanlarının, yöneticilerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmasını öğretmenlerin öğrencilerin duygu, düşünce ve tatmin oluş düzeylerini daha yakından fark edebilmeleri şeklinde değerlendirilebilir. Özgün (2007)' ün yaptığı araştırmaya sonucunda, taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilere dağıtılan yemeğin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılırken, Küçük (2010)' ün yaptığı çalışmada ise, taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yöneticilere göre nadiren, öğretmenlere göre ise ara sıra yaşandığı sonucuna varılmıştır.

Katılımcıların 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-3,805$; $p=0,000<0,05$). Öğretmenlerin 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ($\bar{X}=2,582$), yöneticilerin 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=1,886$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarının, yöneticilerin 12.maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmasının nedeni yöneticilerin üst yapıya bağlı bu sorunu eleştirme bakımından çekingen davranmasına bağlanabilir. Büyükboyacı (1998), Recepoğlu (2006), Özgün (2007), Kabaş

(2006) ve Küçük (2010)' ün yaptıkları araştırmalarda; okulda, taşımali öğrencilerin öğle yemeklerini yiyebilecekleri uygun bir yer olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 13. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeni ile bu öğrenci velilerinin veli toplantılarına katılmamaları ve rutin okul ziyaretlerinde bulunmamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,121$; $p=0,263>0,05$). Arı (2003)'nın yaptığı araştırmada taşınan öğrenci velilerinin okuldaki veli toplantılarına katılım oranlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Küçük (2010) ise yaptığı çalışmada taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması sebebiyle bu öğrenci velilerinin veli toplantılarına katılmamaları ve rutin okul ziyaretlerinde bulunmamaları ile ilgili sorunların her zaman yaşandığı sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların 14. maddedeki (Taşımali gelen öğrenci velilerinin okul aile birliği ve OGYE (Okul Geliştirme ve Yönetim Ekibi) gibi çalışma gruplarında aktif görev almamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,444$; $p=0,149>0,05$). Yılmaz (1998) yaptığı araştırmasında, taşımali gelen öğrenci velilerinin okul aile birliği ve OGYE (Okul Geliştirme Ve Yönetim Ekibi) gibi çalışma gruplarında aktif görev almamaları ile ilgili problemlerin olduğunu ortaya koymuştur. Küçük (2010) ise yaptığı araştırmada taşımali gelen öğrenci velilerinin, Okul Aile Birliği ve OGYE (Okul Geliştirme ve Yönetim Ekibi) gibi çalışma guruplarında aktif görev almamaları ile ilgili sorunların her zaman yaşandığı sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 15. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okul uzak olması sebebiyle bu öğrenci velileriyle okulda görev yapan öğretmenler arasında iletişim sorunları yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,157$; $p=0,248>0,05$). Altunsaray (1996) yaptığı araştırmada, taşımali eğitim gören öğrenci velileri ile öğretmenler arasında yeterli iletişim kurulamadığı sonucuna ulaşırken, Küçük (2010) ise yaptığı araştırmada taşımali eğitim gören öğrenci velileri ile öğretmenler arasında iletişim sorununun sıklıkla yaşandığı neticesine ulaşmıştır.

Katılımcıların 16. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeniyle bu öğrenci velilerinin "veli sözleşmesi " gereği görevlerini yerine getirmemeleri ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,437$; $p=0,151>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların 17. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması sebebiyle bu öğrencilerin velilerinin resmi bayram ve anma programlarına katılamamalarına ilişkin sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,746$; $p=0,456>0,05$).

Katılımcıların 18. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin okul ve ders dışı etkinliklere (egzersiz çalışması, kurs, etüt çalışması vb.) katılamamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,170$; $p=0,242>0,05$). Recepoğlu (2006) yaptığı araştırmasında taşımali öğrencilerin okul ve ders dışı etkinliklere yeterince katılamamasına ilişkin sorunlar tespit ederken, Küçük (2010) ise yaptığı araştırmada taşımali öğrencilerin okul ve ders dışı etkinliklere yeterince katılamamasına ilişkin sorunların her zaman yaşandığı sonucuna varmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 19. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin servis araçlarıyla yolculuk yapmaları sebebiyle; yorgunluk, bulantı, baş ağrısı vb. sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,762$; $p=0,447>0,05$). Yılmaz (1998), Arı (2003), Baş (2001) ve Kabaş (2006) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre; taşımali eğitim gören öğrencilerin taşıma sonucu yorgunluğa bağlı olarak derslerde dikkat ve ilgilerinin azaldığı, taşımali öğrencilerin bir kısmında baş ağrısının en fazla hissedilen rahatsızlık olduğu sonucuna ulaşılırken, Küçük (2010)' ün yaptığı çalışmada ise taşımali gelen öğrencilerin servis araçlarıyla yolculuk yapmalarına bağlı yorgunluk, bulantı, kusma, baş ağrısı vb. sorunların nadiren yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların 20. maddedeki taşımayla gelen özellikle alt sınıf öğrencilerin fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamamalarıyla ilgili; yemeklerini kendi başlarına yiyememeleri, tuvalet eğitimini tam olarak almamış olmaları gibi sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,253$; $p=0,801>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=-2,237$; $p=0,026<0,05$). Öğretmenlerin 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanlarından ($\bar{X}=3,185$), yöneticilerin 21.maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından ($\bar{X}=2,810$) yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarının, yöneticilerin 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmasının nedeni öğlen arası öğretmenlerin eve gidemeyen bu öğrencilerin kontrolü nedeni ile nöbet görevi ifa etmelerine bağlanabilir.

Katılımcıların 22. maddedeki (Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin yeni okul ve sınıf ortamına uyum sağlayamamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,807$; $p=0,420>0,05$). Kabaş (2006)' ın yaptığı araştırmada, taşıma ile gelen öğrencilerin yeni okula ve sınıf ortamlarına uyum sağlayamadığı ve bunun sorunlara neden olduğu sonucuna ulaşılırken, Küçük (2010)' ün yaptığı araştırmada ise taşıma ile gelen öğrencilerin yeni okul ve sınıf ortamına uyum sağlayamamalarıyla ilgili sorunların yöneticilere göre ara sıra, öğretmenlere göre ise sıklıkla yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada yer alan katılımcıların 23. maddedeki (Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin öğrenim seviyelerine bağlı olarak sınıfta oluşabilecek seviye farklılıklarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan

t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-1,853$; $p=0,064>0,05$). Özkan (1997) yapmış olduğu araştırmasında, taşınan öğrencilerle, taşıma merkezi okuldaki öğrenciler arasında başarı seviyesi yönünden farklılıklar bulunduğunu; Baş (2001) ise yaptığı araştırmada taşınan öğrencilerin, taşıma merkezi okuldaki öğrencilerin genel başarısını düşürdüğü sonucuna ulaşmıştır. Küçük (2010) taşınan öğrencilerin öğrenim seviyeleri yönünden sınıfta seviye farklılıkları oluşturduğunu buna bağlı sorunların sıklıkla yaşandığı sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların 24. maddedeki (Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak öğretmenlerin olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.) Katılımcıların puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,838$; $p=0,403>0,05$).

Araştırmada yer alan öğretmenlerin 25. maddedeki (Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak okul yöneticilerinin; müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,967$; $p=0,334>0,05$). Baş (2001) ve Kabaş (2006) araştırma sonuçlarına göre taşınan eğitim uygulaması, okul yönetiminde sorunlar yaşanmasına sebep olmakta iken, Küçük (2010)'ün yaptığı araştırmada taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak okul yöneticilerinin (müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı) olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunların nadiren yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aşağıdaki tabloda taşınan eğitimde karşılaşılan sorun düzeyinin taşınan öğrenci sayısına göre ortalamalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 21 Taşımalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Taşımalı Öğrenci Sayısına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	p
Servis Hizmetleri	120 Ve Altı	55	3,000	0,905	-0,766	0,444
	120 üstü	483	3,095	0,871		
Yemek Hizmetleri	120 Ve Altı	55	3,036	1,087	-0,472	0,637
	120 üstü	483	3,112	1,133		
Okul Veli İlişkileri	120 Ve Altı	55	2,244	1,069	0,874	0,445
	120 üstü	483	2,128	0,909		
Eğitim Öğretim Hizmetleri	120 Ve Altı	55	3,052	0,707	0,580	0,491
	120 üstü	483	2,980	0,883		
İş Yükü Durumu	120 Ve Altı	55	3,855	0,926	2,540	0,002
	120 üstü	483	3,423	1,219		
Karşılaşılan Sorunlar Genel	120 Ve Altı	55	2,937	0,654	0,335	0,738
	120 üstü	483	2,904	0,694		

Yukarıdaki tabloda görüleceği üzere araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının taşımalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,766$; $p=0,444>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının taşımalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=-0,472$; $p=0,637>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının taşımalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,874$; $p=0,445>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının taşımalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,580$; $p=0,491>0,05$).

Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının taşımalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=2,540$; $p=0,002<0,05$). 120 ve altı öğrencisi bulunan okulların iş yükü

durumu puanları ($\bar{X}=3,855$), 120 ve üstü öğrencisi bulunan okulların iş yükü durumu puanlarından ($\bar{X}=3,423$) yüksek bulunmuştur. Bu durumun ortaya çıkmasında küçük okulların sorunlarının yönetici ve öğretmenlerce daha kolay fark edilebildiği; büyük okulların sorunlarının ise genel karmaşa içinde kolay fark edilememesi ile açıklanabilir.

Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının taşınmalı öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($t=0,335$; $p=0,738 > 0,05$).

Aşağıdaki tabloda taşınmalı eğitimde karşılaşılan sorun düzeyleri arasındaki ilişkiye ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo. 22 Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyleri Arasındaki İlişki

		Servis Hizmetleri	Yemek Hizmetleri	Okul Veli İlişkileri	Eğitim Öğretim Hizmetleri	İş Yükü Durumu	Karşılaşılan Sorunlar Genel
Servis Hizmetleri	r	1,000					
	p	0,000					
	N	538,000					
Yemek Hizmetleri	r	0,376**	1,000				
	p	0,000	0,000				
	N	538,000	538,000				
Okul Veli İlişkileri	r	0,446**	0,380**	1,000			
	p	0,000	0,000	0,000			
	N	538,000	538,000	538,000			
Eğitim Öğretim Hizmetleri	r	0,432**	0,338**	0,519**	1,000		
	p	0,000	0,000	0,000	0,000		
	N	538,000	538,000	538,000	538,000		
İş Yükü Durumu	r	0,287**	0,083	0,279**	0,547**	1,000	
	p	0,000	0,053	0,000	0,000	0,000	
	N	538,000	538,000	538,000	538,000	538,000	
Karşılaşılan Sorunlar Genel	r	0,768**	0,676**	0,746**	0,781**	0,508**	1,000
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	N	538,000	538,000	538,000	538,000	538,000	538,000

Yemek hizmetleri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.376$; $p=0,000 < 0,05$). Buna göre yemek hizmetleri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır. Yemek hizmetlerinin artması öğrenci ve veli memnuniyetini sağlamış bu memnuniyet de okula devam etme oranını etkileyerek servis hizmetlerinin artmasına neden olmaktadır.

Okul veli ilişkileri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.446$; $p=0,000<0.05$). Buna göre okul veli ilişkileri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır. Okul veli ilişkilerinin artması öğrencinin okula devam oranını arttırmış devam oranının artması da servis hizmetlerinin artmasını sağlamıştır.

Okul veli ilişkileri ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.38$; $p=0,000<0.05$). Buna göre okul veli ilişkileri arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır. Okul veli ilişkilerinin artması yemek hizmetlerinin kontrol ve denetiminin veli işbirliği ile daha güçlü bir şekilde gerçekleştirilmesini sağladığı için yemek hizmetleri artmaktadır.

Eğitim öğretim hizmetleri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.432$; $p=0,000<0.05$). Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır. Eğitim öğretim hizmetlerinin artması devam oranını arttırdığından servis hizmetleri artmaktadır.

Eğitim öğretim hizmetleri ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.338$; $p=0,000<0.05$). Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır. Eğitim öğretim hizmetlerinin artması devam oranının artmasına, devam oranının artması da yemek hizmetlerinin artmasını sağlamıştır.

Eğitim öğretim hizmetleri ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.519$; $p=0,000<0.05$). Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır. Eğitim öğretim hizmetlerinin artması veli memnuniyetini ve ilgisini arttırdığından okul veli ilişkileri artmaktadır.

İş yükü durumu ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.287$; $p=0,000<0.05$). Buna göre iş yükü durumu arttıkça servis hizmetleri artmaktadır. İş yükü durumunun artması servis hizmetlerinin artmasına neden olmaktadır.

İş yükü durumu ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamaktadır ($r=0.083$; $p=0,053>0.05$). İş yükü durumunun artması yemek hizmetlerinin artmasına neden olmaktadır.

İş yükü durumu ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.279$; $p=0,000<0.05$). Buna göre iş yükü durumu arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır. İş yükü durumunun artması okul veli ilişkilerinin artması ile doğru orantılıdır.

İş yükü durumu ile eğitim öğretim hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.547$; $p=0,000<0.05$). Buna göre iş yükü durumu arttıkça eğitim öğretim

hizmetleri artmaktadır. İş yükü durumunun artması eğitim öğretim hizmetlerinin artması ile paralellik göstermektedir.

Karşılaşılan sorunlar genel ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.768$; $p=0,000<0.05$). Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça servis hizmetleri artmaktadır. Karşılaşılan sorunlar artması servis hizmetlerini arttırmaktadır.

Karşılaşılan sorunlar genel ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.676$; $p=0,000<0.05$). Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır. Karşılaşılan sorunların artması yemek hizmetlerini arttırmaktadır.

Karşılaşılan sorunlar genel ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.746$; $p=0,000<0.05$). Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır. Karşılaşılan sorunların artması çözümün sağlanmasına yönelik görüşmelerin gerçekleştirilmesine yol açtığı için okul veli ilişkilerini arttırmaktadır.

Karşılaşılan sorunlar genel ile eğitim öğretim hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.781$; $p=0,000<0.05$). Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça eğitim öğretim hizmetleri artmaktadır. Karşılaşılan sorunların artması çözümün sağlanmasına yönelik görüşmelerin gerçekleştirilmesine, bu görüşmeler sonucunda da öğretmen veli ilişkilerinin yoğunlaşmasına bağlı olarak eğitim öğretim hizmetleri arttırmaktadır.

Karşılaşılan sorunlar genel ile iş yükü durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0.508$; $p=0,000<0.05$). Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça iş yükü durumu artmaktadır. Sorunların artması, çözüme yönelik faaliyetleri arttırdığından, sorunlar arttıkça iş yükü durumunu arttırmaktadır.

BÖLÜM V

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı olarak geliştirilen öneriler bulunmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Aşağıdaki bölümde araştırma sonuçları, ilişkili olduğu demografik bulgular kapsamında ele alınmıştır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmada yer alan okul yöneticileri ve öğretmenlerin taşınmalı eğitimde karşılaşılan sorunlar algı düzeylerinin boyutlara göre “servis hizmetleri” düzeyi *orta*; “yemek hizmetleri” düzeyi *orta*; “okul veli ilişkileri” düzeyi *zayıf*; “eğitim öğretim hizmetleri” düzeyi *orta*; “iş yükü durumu” düzeyi *yüksek*; “karşılaşılan sorunlar genel” düzeyi *orta* olarak saptanmıştır.

Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yaşa Göre Sonuçları

-Yaşa göre katılımcılarının servis hizmetleri puanları ortalamalarının arasındaki farkın anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Ortalamalar arasındaki farka göre yaşı 40 yaş üstü olan katılımcıların servis hizmetleri puanları, yaşı 20-29 olan katılımcıların servis hizmetleri puanlarından yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olan katılımcıların servis hizmetleri puanları, yaşı 30-39 olan katılımcıların servis hizmetleri puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Yaş değişkenine göre katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa göre yaşı 40 yaş ve üstü olanların okul veli ilişkileri puanları, yaşı 20-29 olanların okul veli ilişkileri puanlarından yüksek bulunmuştur. Yaşı 20-29 olan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları, yaşı 30-39 olanların okul veli ilişkileri puanlarından yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların okul veli ilişkileri puanları, yaşı 30-39 olanların okul veli ilişkileri puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Yaşa gore araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının yaş değişkenine gore anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa gore yaşı 20-29 olan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları, yaşı 30-39 olanların karşılaşılan sorunlar genel puanlarından yüksek bulunmuştur. Yaşı 40 yaş üstü olanların karşılaşılan sorunlar genel puanları, yaşı 30-39 olanların karşılaşılan sorunlar genel puanlarından yüksek bulunmuştur.

Taşımalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Yerleşim Yerine Göre Ortalamaları

-Yerleşim yerine göre araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine gore anlamlı bir farklılık göstermediğini görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine gore anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Yerleşim yerine göre araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine gore anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim ğretim hizmetleri puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine gore anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Yerleşim değişkenine göre araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının yerleşim değişkenine gore anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Taşımalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Cinsiyete Göre Ortalamaları

-Araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine gore anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine gore anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Göreve Göre Ortalamaları

-Araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa göre öğretmenlerin yemek hizmetleri puanları, yöneticilerin yemek hizmetleri puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Görev değişkenine göre araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Görev değişkenine göre araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa göre araştırmada yer alan öğretmenlerin karşılaşılan sorunlar genel puanları, yöneticilerin karşılaşılan sorunlar genel puanlarından yüksek bulunmuştur.

Taşımali Eğitimde Karşılaşılan Sorunların Göreve Göre Ortalamaları

-Katılımcıların puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 1.maddeye ilişkin olarak (Servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanları, yöneticilerin (Servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) maddesindeki puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 2. maddedeki (Öğrenci dışında yolcu alınmasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

- Katılımcıların 3. maddedeki (Servis araçlarının yolcu kapasiteleri üstünde öğrenci taşımalarına bağlı sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 4.maddedeki (İhaleye alan araçların yetersizlikleriyle ilgili; ısıtma, emniyet tedbirleri, havalandırma vb. sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- Katılımcıların 5. maddedeki (Taşıma esnasında öğrencilerin servis aracı içerisindeki olumsuz davranışlarıyla; gürültü yapma, camdan sarkma, ayakta yolculuk yapma vb. ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 6. maddedeki (Servis şoförlerinin hareket saatlerine uymaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- Katılımcıların 7. maddedeki (Servis şoförlerinin araç kullanmaları esnasındaki olumsuz davranışlarıyla; sigara içme, yüksek sesle müzik dinleme vb. ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini görülmüştür.

- Katılımcıların 8. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 8. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır) puanları, yöneticilerin 8. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 9.maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 9. maddedeki (Taşımalı öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları, yöneticilerin 9. maddedeki (Taşımalı

öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Katılımcıların 10. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 10. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları, yöneticilerin 10. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları, yöneticilerin 11. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Katılımcıların 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin 12. maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları, yöneticilerin 12. Maddedeki (Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Katılımcıların 13. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeni ile bu öğrenci velilerinin veli toplantılarına katılmamaları ve rutin okul ziyaretlerinde bulunmamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 14. maddedeki (Taşımali gelen öğrenci velilerinin okul aile birliği ve OGYE gibi çalışma gruplarında aktif görev almamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarında görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Katılımcıların 15. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okul uzak olması sebebiyle bu öğrenci velileriyle okulda görev yapan öğretmenler arasında iletişim sorunları yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 16. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeniyle bu öğrenci velilerinin " veli sözleşmesi " gereği görevlerini yerine getirmemeleri ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Katılımcıların 17. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması sebebiyle bu öğrencilerin velilerinin resmi bayram ve anma programlarına katılamamalarına ilişkin sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür

-Araştırmada yer alan katılımcıların 18. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin okul ve ders dışı etkinliklere; egzersiz çalışması, kurs, etüt çalışması vb. katılamamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Katılımcıların 19. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin servis araçlarıyla yolculuk yapmaları sebebiyle; yorgunluk, bulantı, baş ağrısı vb. sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 20.maddedeki (Taşımayla gelen özellikle alt sınıf öğrencilerin fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamamalarıyla ilgili; yemeklerini kendi başlarına yiyememeleri, tuvalet eğitimini tam olarak almamış olmaları gibi sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Katılımcıların 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa göre, öğretmenlerin 21.maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanları, yöneticilerin 21. maddedeki (Taşımali gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.) puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 22. maddedeki (Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin yeni okul ve sınıf ortamına uyum sağlayamamalarıyla ilgili

sorunlar yaşanmaktadır.) puanları ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Katılımcıların 23. maddedeki (Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin öğrenim seviyelerine bağlı olarak sınıfta oluşabilecek seviye farklılıklarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların 24. maddedeki (Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak öğretmenlerin olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Katılımcıların 25. maddedeki (Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak okul yöneticilerinin; müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.) puan ortalamalarının görev değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Taşınan Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyinin Taşınan Öğrenci Sayısına Göre Ortalamaları

-Araştırmada yer alan katılımcıların servis hizmetleri puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Katılımcıların yemek hizmetleri puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların okul veli ilişkileri puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

-Katılımcıların eğitim öğretim hizmetleri puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

-Araştırmada yer alan katılımcıların iş yükü durumu puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılığa göre 120 ve altı öğrencisi bulunan okulların iş yükü durumu puanları, 120 ve üstü öğrencisi bulunan okulların iş yükü durumu puanlarından yüksek bulunmuştur.

-Katılımcıların karşılaşılan sorunlar genel puanları ortalamalarının taşınan öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Taşınmalı Eğitimde Karşılaşılan Sorun Düzeyleri Arasındaki İlişki

-Yemek hizmetleri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur Buna göre yemek hizmetleri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır.

-Okul veli ilişkileri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre okul veli ilişkileri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır.

-Okul veli ilişkileri ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre okul veli ilişkileri arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır.

-Eğitim öğretim hizmetleri ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça servis hizmetleri artmaktadır.

-Eğitim öğretim hizmetleri ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır.

-Eğitim öğretim hizmetleri ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre eğitim öğretim hizmetleri arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır.

-İş yükü durumu ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre iş yükü durumu arttıkça servis hizmetleri artmaktadır.

-İş yükü durumu ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamaktadır

-İş yükü durumu ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre iş yükü durumu arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır.

-İş yükü durumu ile eğitim öğretim hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre iş yükü durumu arttıkça eğitim öğretim hizmetleri artmaktadır.

-Karşılaşılan sorunlar genel ile servis hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça servis hizmetleri artmaktadır.

-Karşılaşılan sorunlar genel ile yemek hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça yemek hizmetleri artmaktadır.

-Karşılaşılan sorunlar genel ile okul veli ilişkileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça okul veli ilişkileri artmaktadır.

-Karşılaşılan sorunlar genel ile eğitim öğretim hizmetleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça eğitim öğretim hizmetleri artmaktadır.

-Karşılaşılan sorunlar genel ile iş yükü durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmuştur. Buna göre karşılaşılan sorunlar genel arttıkça iş yükü durumu artmaktadır.

5.2. Öneriler

Aşağıdaki bölümde araştırmadan elde edilmiş olan sonuçlara dayalı uygulayıcılar ve araştırmacılar için geliştirilmiş öneriler yer almaktadır.

5.2.1. Uygulayıcılar için öneriler

-Araştırma sonuçlarına göre servis, yemek, eğitim-öğretim ve okul veli ilişkileri boyutlarında istenen nitelikler elde edilmediğinden bu boyutlardaki hizmetlerin geliştirilmesi yükseltilmesi için olanakların ve denetimlerin artırılması gerekmektedir.

-Servis şoförlerinin eğitim seviyesi hizmet içi eğitim benzeri faaliyetlerle yükseltilmelidir.

-Servis araçlarının denetimi sadece okul müdürlüklerine bırakılmamalı. Bu araçların denetimi periyodik olarak trafik ekiplerince gerçekleştirilmelidir.

-Öğrencilere verilen yemeğin sağlık ve hijyen açısından niteliği artırılmalı ve kalorisi yükseltilmelidir. Yemek hizmetlerinin denetimleri sağlık ekipleri tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmelidir.

-Taşımaya gelen öğrencilerin yemek yiyebileceği uygun bir ortam oluşturularak, bu alandan sorumlu bir personel çalıştırılmalıdır.

-Taşıma merkezi okulların iş yükleri azaltılmalıdır. Bu okullardaki yöneticilere, öğretmenlere taşıma faktörüne bağlı olarak artı ücret ödemesi yapılmalıdır.

-Taşıma merkezi okullara memur ve taşıma güvenliğini sağlayacak personel görevlendirilmesi yapılmalı.

-Okul veli ilişkileri güçlendirilmelidir. Zira okul veli ilişkileri arttıkça okul servis hizmetleri artmaktadır.

-Taşıma merkezi okullara sosyal ve sportif etkinlikleri gerçekleştirebilecek alanlar yapılmalı. Bu alanların etkili kullanılması sağlanmalı.

5.2.2. Araştırmacılar için öneriler

-Taşımaya eğitim alanındaki çalışmaların büyük bir bölümü nicel çalışmalar şeklinde yapıldığından araştırmacılar taşımaya eğitimle ilgili nitel araştırmalara yönelmelidirler.

-Avrupa'daki uygulamalarda dikkate alınarak model önerileri geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, H. (1991). Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma. İstanbul: Ocak.
- Akyüz, Y. (2013). Türk Eğitim Tarihi (25. Baskı). Ankara: PegemA.
- Altunsaray, A. (1996). “Taşımali İlköğretim Uygulamasının Değerlendirilmesi (Balıkesir Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Arı, A. (2000). Normal, Taşımali Ve Yatılı İlköğretim Okullarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Arı, Asım (2003). “ Taşımali İlköğretim Uygulamaları (Uşak Örneği) ”. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:23, Sayı:1, Sayfa:101-115.
- Ata, B. (2000) The Influence of An American Educator (John Dewey) on the Turkish Educational System.
- Ayhan, H. (1995) Eğitim Bilimine Giriş. İstanbul, 1995, 16-17.
- Aytan, T., Güney, N., Şahin, E. ve Bayar, A. (2014). Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerilerinin Taşımali Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 7/2. 269-285.
- Baş, M. (2001). “Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu İlköğretim Uygulamasında Taşıma Merkezi Kabul Edilen İlköğretim Okullarının Sorunları (Bolu İli Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Başaran, İ. E. (1974). “Türkiye’nin Zorunlu Öğrenim Sorunları ve Çözüm Yolları”. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Binbaşıoğlu, C. (2009). Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bostancıoğlu, M. TBMM Soru Önergesi, (2002) Ankara: Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı.
- Büyükboyacı Ş. (1998). “Taşımali Eğitime İlişkin Yönetici, Öğretmen, Veli Görüşleri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Büyükkaragöz S., Şahin H. ve Sulak H. (1994). “Taşımali İlköğretim (Konya İlinde Bir Araştırma) ”. Konya: Selçuk Üniversitesi Araştırma Fonu.
- Büyükkaragöz S., Şahin H. (1995). “Taşımali İlköğretim Uygulamaları”. Eğitim ve Bilim Dergisi, Cilt:19, Sayı:96, 38-50.

- Büyüköztürk, Ş., (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı (8. Baskı). Ankara: PegemA.
- Cila, H. (1981). Temel Eğitim Politikamız Ne Olmalıdır. Temel Eğitim ve Sorunları. Türk Eğitim Derneği Yayını.
- Çelik, V., Ada, Ş., Çelikten, M. (2008). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi. Ankara: PegemA
- Ergun, M. (1994) Eğitim Sosyolojisine Giriş. Ankara: Ocak.
- Ergüneş, Y. ve Altunsaray A. (1998). Taşınmalı İlköğretim Uygulamasının Değerlendirilmesi, Cumhuriyetin 75. yılında İlköğretim I. Ulusal Sempozyumu, Tekışık Yayıncılık, s.189- 200, Ankara.
- Ertürk, S. (1997). Eğitimde Program Geliştirme. (9. Baskı). Ankara: Meteksan.
- Gültekin, M. (1998). Eğitim Bilimlerinde Yenilik. Anadolu Üniversitesi Yayınları, No:1016 (<http://www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/IOLTP/1266/unite05.pdf>). Erişim tarihi: 05/04/2014
- <http://www.acikarsiv.gazi.edu.tr/index.php?menu=2&secim=3&ses=&txtKeywords=jon+dewey&txtDocName=&txtAuthorName=&BtnBasitArama=+++Ara+++#>, Erişim:17/07/2014.
- http://htcelik.com/i_ethem_basaran_egitim_tanimi.html (kitap adı: İbrahim Ethem Başaran, Eğitime Giriş, s. 172, 173, 174.) Erişim tarihi: 27/02/2014
- <http://iogm.meb.gov.tr>. Erişim tarihi: 27/02/2014
- http://mevzuat.meb.gov.tr/html/ilkogrkuryon_1%5Cilkogrkuryon_2.html. Erişim tarihi: 04/03/2014
- http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2012_2013.pdf. Erişim tarihi : 04/03/2014
- http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2013_2014.pdf Erişim tarihi:05/03/2014.
- http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/_meb_istatistikleri_orgun_egitim.pdf. Erişim tarihi: 05/03/2014
- http://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_demografisi#G.C3.B6.C3.A7. Erişim tarihi: 08/03/2014
- <http://www.acikarsiv.gazi.edu.tr.2011>). Erişim tarihi: 27/02/2014

- <http://www.egitimvevzuat.com/index.php/201007101351/Yonetmelik/mll-etm-bakanliilkoeetm-kurumlari-yoenetmel-10072010-27637-rg-deklkler-lenmtr.html>.
Erişim tarihi:27/02/2014
- <http://www.egitimvevzuat.com/index.php/201007101351/Yonetmelik/mll-etm-bakanlii-lkoeretm-kurumlari-yoenetmel-10072010-27637-rg-deklkler-lenmtr.html>). Erişim Tarihi: 03/03/2014
- http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/takvim/egitim_sistemi.html. Erişim tarihi: 16/04/2014
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/04/20120411-8.htm>. Erişim tarihi :03/03/2014.
- http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf. Erişim tarihi: 16/04/2014
- <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf> Erişim Tarihi: 21/07/2014.
- <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>. Erişim tarihi: 16/04/2014
- Kabaş, N. (2006). “Taşımalı İlköğretim Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar (Bolu ili örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karakütük, M. (1998). Taşımalı İlköğretim Uygulaması ve Sorunları: Sincan Örneği, Eğitim ve Bilim, 108, 16-21.
- Karasar, N. (1999). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Kavramlar, İlkeler, Teknikler (9. Baskı). Ankara: Nobel.
- Kavak, Y. (1997). Dünya’da ve Türkiye’de İlköğretim. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kaya, Y. K. (1993). İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış. Ankara: Bilim Yayınları.
- Küçük, A (2010). Taşımalı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Küçükahmet, L. (1999). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. İstanbul: Alkım Yayınevi
- Küçükkoğlu, A. (2001). İlköğretimde Taşımalı Eğitim Sistemi Uygulamasına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Mason, R. & Rennie, F. (2004). Broadband: A solution for rural e-Learning? International Review of Research in Open and Distance Learning , 5 (1).
- MEB. (1994). Temel Eğitim Pilot Projesi Uygulama Programı. Ankara, 1994.
- Memduhoğlu, H. B., Balay. R., Bostancı, A.B. vd. (2012). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi (Ed. H. B. Memduhoğlu ve K. Yılmaz). (4. Baskı). Ankara: PegemA.

- Meydan A. (2004). S.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Konya: Sayı: 16-17-18
- Milli Eğitim Bakanlığı Taşımali İlköğretim Yönetmeliği
(<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/69.html>) Erişim Tarihi: 05/07/2014.
- Özgün, A. (2007). “İstanbul’da Taşımali Eğitimin Okul-Veli-Öğrenci Açısından Olumlu ve Olumsuz Etkileri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özkan, N. (1997). “Taşımali İlköğretim Uygulamasında Sayısal Gelişmeler, Güçlükler ve Çözüm Önerileri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Recepoglu, E. (2006). “Taşımali İlköğretim Uygulamasında Taşıma Merkezi Olan İlköğretim Okullarının Sorunları (Çankırı, Karabük ve Kastamonu İli Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Senemoğlu, N. (1998). Gelişim - Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Şan, A. (2012). İlköğretimde Taşımali Eğitimin Sorunları. Yüksel Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şanlıurfa Milli Eğitim Müdürlüğü Taşımali Eğitim Şubesi. <http://sanliurfa.meb.gov.tr/>. Erişim tarihi: 15/04/2014
- Tozlu, N. (2003). Eğitim Felsefesi. Ankara: MEB.
- Usta, M. E. (2004). Yönetim Kuram ve Yaklaşımları Işığında Okul Örgütü. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- www.meb.gov.tr
- www.tuik.gov.tr
- Yeşilyurt, M. , Orak, S. , Tozlu, N. , Uçak, A. ve Sezer, D. (2007). İlköğretimde Taşımali Eğitim araştırması: Van il Merkezi Örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı: 6,19.
- Yılmaz, Erdal (1998). “Taşımali İlköğretim Uygulaması (Kırşehir İli Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

EKLER

TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN OKULLARDAKİ YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN TAŞIMALI EĞİTİM SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dikkat:Bu ölçek ile derlenecek bilgiler tamamen gizli olup yalnız Yüksek Lisans Tezi için kullanılacaktır.

Ahmet MEMEK
Zirve Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Lütfen aşağıdaki soruları okuyarak size en uygun cevap kutucuğuna "x" işareti koyunuz.

1.Cinsiyetiniz

Bay Bayan

2.Yaşınız

20-29 30-39 40-49 50+

3.Okuldaki göreviniz

Yönetici (Müdür-Müdür Baş Yardımcısı-Müdür Yrd.) Öğretmen

4.Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri

Köy Kasaba İlçe Merkezi İl Merkezi-Merkez İlçe

5.Okulda Öğrenim Gören Taşımali Öğrenci Sayısı

0-40 41-80 81-120 121+

SORUNLAR	SORUNLARIN YAŞAMA SIKLIĞI				
	Her Zaman	Sıklıkla	Ara Sıra	Nadiren	Hiçbir Zaman
1.Servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
2.Servislere öğrenci dışında yolcu alınmasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
3.Servis araçlarının yolcu kapasiteleri üstünde öğrenci taşımalarına bağlı sorunlar yaşanmaktadır.					
4.İhaleye alan araçların yetersizlikleriyle ilgili (ısıtma, emniyet tedbirleri, havalandırma vb.) sorunlar yaşanmaktadır.					
5.Taşıma esnasında öğrencilerin servis aracı içerisindeki olumsuz davranışlarıyla (gürültü yapma, camdan sarkma, ayakta yolculuk yapma vb.) ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
6.Servis şoförlerinin hareket saatlerine uymaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
7.Servis şoförlerinin araç kullanmaları esnasındaki olumsuz davranışlarıyla(sigara içme, yüksek sesle müzik dinleme vb.)ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
8.Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin sağlığa uygunluğu ve hijyen bakımından sorunlar yaşanmaktadır.					
9.Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin besin değerinin yetersizliği ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
10.Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin ihale bedeline uygun kalite ve değerde olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
11.Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin öğrenciyi doyuracak miktarda olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
12.Taşımali öğrenciler için gelen yemeğin yenilebilmesi için uygun yer olmamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
13.Taşımali gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeni ile bu öğrenci velilerinin veli toplantılarına katılmamaları ve rutin okul ziyaretlerinde bulunmamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
14.Taşımali gelen öğrenci velilerinin Okul Aile Birliği ve OGYE (Okul Geliştirme Ve Yönetim Ekibi) gibi çalışma gruplarında aktif görev almamaları ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					

15. Taşımalı gelen öğrencilerin evlerinin okul uzak olması sebebiyle bu öğrenci velileriyle okulda görev yapan öğretmenler arasında iletişim sorunları yaşanmaktadır.					
16. Taşımalı gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması nedeniyle bu öğrenci velilerinin " veli sözleşmesi " gereği görevlerini yerine getirmemeleri ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
17. Taşımalı gelen öğrencilerin evlerinin okula uzak olması sebebiyle bu öğrencilerin velilerinin resmi bayram ve anma programlarına katılamamalarına ilişkin sorunlar yaşanmaktadır.					
18. Taşımalı gelen öğrencilerin okul ve ders dışı etkinliklere (egzersiz çalışması, kurs, etüt çalışması vb.) katılamamasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
19. Taşımalı gelen öğrencilerin servis araçlarıyla yolculuk yapmaları sebebiyle(yorgunluk, bulantı, baş ağrısı vb.) sorunlar yaşanmaktadır.					
20. Taşımayla gelen özellikle alt sınıf öğrencilerin fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamamalarıyla ilgili (yemeklerini kendi başlarına yiyememeleri, tuvalet eğitimini tam olarak almamış olmaları gibi) sorunlar yaşanmaktadır.					
21. Taşımalı gelen öğrencilerin öğlen arasında evlerine gidememeleriyle ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
22. Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin yeni okul ve sınıf ortamına uyum sağlayamamalarıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır.					
23. Özellikle ikinci kademesi taşınan okullardan gelen öğrencilerin öğrenim seviyelerine bağlı olarak sınıfta oluşabilecek seviye farklılıklarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.					
24. Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak öğretmenlerin olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.					
25. Taşıma merkezi okullarda iş yükünün fazla olmasına bağlı olarak okul yöneticilerinin (müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı) olumsuz tutum ve davranışlarından kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.					

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

03/02/2014

Sayı : 84999939/44/477453
Konu: Anket Uygulaması

ZİRVE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
GAZİANTEP

İlgi: 21.01.2014 tarih ve 605.01/136 sayılı yazınız.

İlgi yazı gereği; Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ahmet MEMEK tarafından yapılacak olan "Taşınabilir Eğitim Yapılan Okullardaki Yönetici, Öğretmen ve 4.sınıf Öğrencilerine Taşınabilir Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri (Şanlıurfa İli Örneği)" konulu anket çalışması ile ilgili Valilik Olur'u yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet VARAL
Müdür a.
Millî Eğitim Şube Müdürü

EKİ:
1- Valilik Olur'u

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı ile Aynıdır
1201
03-02-2014

03-02-2014

Sarıgül Baş
7

ZİRVE ÜNİVERSİTESİ	
GELEN EVRAK	
EVRAK TARİHİ	12.02.14
EVRAK NO	606
EK	1

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3235-1fb0-3c5a-bfac-319f kodu ile yapılabilir.

Hamidiye Mh. Necmettin Cevheri Cad. No: 20 63300-ŞANLIURFA
Elektronik Ağ: sanliurfa@meb.gov.tr
e-posta: temelegitim63@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mehmet DENİZ - VHKI
Tel: (0414) 313 15 59 - 152
Faks: (0414) 313 30 83

ZİRVE ÜNİVERSİTESİ	
GELEN EVRAK	
EVRAK TARİHİ	12.02.14
EVRAK NO	606
EK	1

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 84999939/44/424014
Konu: Anket Uygulaması.

29/01/2014

VALİLİK MAKAMINA
ŞANLIURFA

İlgi:Zirve Üniversitesinin 21.01.2014 tarihli ve 605.01/136 sayılı yazısı.

Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Program öğrencisi Ahmet MEMEK tarafından "**Taşımali Eğitim Yapılan Okullardaki Yönetici, Öğretmen ve 4. sınıf Öğrencilerine Taşımali Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Örüşleri (Şanhurfa İli Örneği)**" konulu anket çalışmasını ilimiz merkez ve ilçelerinde taşımali eğitim yapılan ortaokullarda görev yapan yönetici, öğretmen ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik uygulanmasını istenmektedir.

Söz konusu çalışmanın eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esas alınarak yapılması ve sonucundan Müdürlüğümüze bilgi verilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Mehmet VURAL
Müdür a.
Milli Eğitim Şube Müdürü

OLUR
29/01/2014
Mehmet SARMIŞ
Vali a.
Milli Eğitim Müdür V.

Ekler :

Yazı (2 Adet)
Bilgi Formu (1 Adet)
Anket (6 Sayfa)
Tez Öneri Formu (6 Sayfa)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Hamidiye Mah. Necmettin Cevheri Cad. No:20
(Diyarbakır yolu üzer)
Elektronik Ağ: sanliurfa@meb.gov.tr
e-posta: temelegitim63@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mehmet DENİZ - VHKİ

Tel: (0 414) 313 15 59
Faks: (0 414) 313 30 83